

INTERNATIONAL WEEKLY

№40–41

09.12.2013 – 22.12.2013

Foreign
Policy
Research
Institute

**Видання "INTERNATIONAL WEEKLY"
здійснюється за підтримкою
ФОНДУ ФРІДРІХА НАУМАННА ЗА СВОБОДУ
та Центру інформації та документації
НАТО в Україні**

Friedrich Naumann
STIFTUNG
FÜR DIE FREIHEIT

УКРАЇНА – ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СОЮЗ.....	4
АНАЛІЗ ТЕМИ ТИЖНЯ	4
УКРАЇНА ПРОДОВЖУЄ ВІДДАЛЯТИСЯ ВІД ЄС.....	4
ПОЛІТИЧНИЙ ДІАЛОГ	6
09.12.2013. Фюле пояснив, що ЄС готовий запропонувати Україні.....	6
12.12.2013. Європарламент підтримав Євромайдан резолюцією	7
16.12.2013. ЄС вирішив не припиняти спроби інтеграції України.....	7
18.12.2013. Ештон не вважає московські угоди перешкодою євроінтеграції Києва.....	8
19.12.2013. Європейські оглядачі: Угода України з ЄС - доволі віддалена перспектива	9
20.12.2013. ЄС відкритий для України, але не для торгів	10
21.12.2013. Підсумки саміту ЄС: Двері для України залишаються відчиненими	11
СХІДНЕ ПАРТНЕРСТВО	12
15.12.2013. ЄС призупинив підготовку угоди з Україною - Фюле	12
18.12.2013. Меркель: угода про асоціацію залишається на столі	12
ВІЗОВА ПОЛІТИКА ТА РЕГІОНАЛЬНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО.....	13
17.12.2013. Польща прагне прискорити безвізовий режим між ЄС і Україною	13
ЕКОНОМІКА	13
19.12.2013. Асоціація дала б Україні 19 млрд євро - оцінки ЄС	13
ІНШІ ПОДІЇ ЄС	14
17.12.2013. Польща і Литва схвилювані можливим розміщенням ракет Росії на кордоні з ЄС	14
УКРАЇНА – НАТО	15
АНАЛІЗ ТЕМИ ТИЖНЯ	15
НАТО висловило застереження проти тиску Росії на Україну.....	15
ЄВРОАТЛАНТИЧНИЙ ПРОЦЕС В УКРАЇНІ	16
10.12.2013. Перший заступник Міністра оборони України Олександр Олійник зустрівся із Заступником Генсекретаря НАТО Александром Вершбоу	16
10.12.2013. Комісія Україна-НАТО за участю заступника Міністра закордонних справ України Андрія Олефірова обговорила результати співробітництва у 2013 році та останній розвиток подій у внутрішньополітичному житті нашої держави.....	16
10.12.2013. В Брюсселі відбулося засідання Спільної робочої групи Україна-НАТО з оборонно- технічного співробітництва	17
14.12.2013. У НАТО вкрай занепокоєні ситуацією в Україні	17
17.12.2013. НАТО очікує мирного вирішення конфлікту в Україні	18
17.12.2013. Україна перезахоронить близько тисячі кубометрів радіоактивних відходів	18
17.12.2013. Україна розпочне перезахоронення радіоактивних відходів за допомогою НАТО у 2015 році.....	18
19.12.2013. Керівник НАТО заявив, що майбутнє України – в євроатлантичній співпраці.....	18
19.12. 2013. Генсек НАТО: Росія порушує право України на вільний вибір союзників	19
НАТО У ФОКУСІ ТИЖНЯ	19
11.12.2013. Продовжено термін перебування Генерального секретаря НАТО на посаді	19
12.12.2013. Генерал Кнуд Бартелс залишається на посаді голови Військового комітету НАТО.....	19
ЗОВНІШНЯ ПОЛІТИКА	20
АНАЛІЗ ТЕМИ ТИЖНЯ	20
ВИКОНАВЧА ВЛАДА.....	22
13.12. 2013. Арбузов: Україна відновлює переговори про асоціацію з ЄС.....	22
13.12.2013. Азаров: президент їде до Москви, аби зняти суперечності	22
18.12.2013. Азаров: московські домовленості дали перспективу стабільності і зростання.....	23
ДВОСТОРОННІ ВІДНОСИНИ	24
РОСІЯ.....	24
12.12.2013. Путін про Україну: Росія нічого нікому не нав'язує.....	24

13.12.2013. Росія закликала ЄС не втручатися у справи України.....	24
16.12.2013. Янукович у Москві: які угоди підпишуть Україна та Росія.....	25
17.12.2013. Україна і Росія домовилися про зняття торговельних обмежень	27
17.12.2013. Росія на третину знижує ціну на газ для України	27
17.12.2013. Що означають домовленості в Москві - думки експертів	28
18.12.2013. Захід стримано реагує на домовленості України з Росією	30
18.12.2013. Що привіз Янукович з Росії: благо чи кабалу?	31
18.12.2013. Як Росія допоможе Україні не збанкрутувати?	33
18.12.2013. Прориву щодо Чорноморського флоту в Москві не відбулося – експерти.....	34
19.12.2013. Путін розповів, чому Росія допомогла Україні.....	35
22.12.2013. Росія чекає на Україну у Митному союзі	35
22.12.2013. Майбутнє "Південного потоку": питань більше, ніж відповідей	36
НІМЕЧЧИНА	37
22.12.2013. Чого чекати Україні від нового уряду ФРН	37

УКРАЇНА – ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СОЮЗ

АНАЛІЗ ТЕМИ ТИЖНЯ

УКРАЇНА ПРОДОВЖУЄ ВІДДАЛЯТИСЯ ВІД ЄС

Попри офіційні заяви українських урядовців, взаємини України та ЄС демонструють регрес. Внаслідок провалу Вільнюського саміту була різко підірвана довіра чиновників Євросоюзу до щирості української влади, і події останніх тижнів лише посилили цю недовіру.

З одного боку, Президент Віктор Янукович та Прем'єр-міністр Микола Азаров продовжують запевняти, що курс України на євроінтеграцію залишається незмінним. З іншого боку, нинішні заяви українських високопосадовців про «кабальні» умови Угоди про Асоціацію та ЗВТ¹ різко контрастують із тим, що можна було почути від вітчизняних урядовців два місяці тому, коли подібну термінологію використовували переважно радник російського президента Сергій Глазьев і такі відверті прихильники Митного союзу, як Віктор Медведчук Валерій Мунтіян. 13 грудня, під час круглого столу «Об'єднаємо Україну», В.Янукович заявив, що робота з підготовки Угоди про асоціацію та ЗВТ була зроблена «з порушенням національних інтересів України», і працівники, які займалися її підготовкою «будуть як мінімум усунені від роботи, можливо, будуть звільнені»².

Цілком очевидно, що саме представників ЄС та США стосувалися доволі різкі заяви Президента Януковича, який висловився проти того, «щоб хтось приїздив до нас у країну і вчив нас, як нам тут жити»; а також Міністра закордонних справ Кожари, який закликав чиновників іноземних держав утриматися від участі у внутрішньополітичних процесах в Україні, та знову заявив, що Україна не потребує посередницьких послуг (своє посередництво пропонував Євросоюз).

Позиція чиновників Євросоюзу щодо подальших відносин із українською стороною розділилися. Частина остаточно зневірилася у перспективності вести діалог із нинішньою владою. Так, **голова Єврокомісії Жозе Мануель Баррозу** заявив, що після розмов із Віктором Януковичем та Сергієм Арбузовим, він «не побачив чіткої позиції українського керівництва щодо Угоди про асоціацію»: «Ми не бачимо прагнення Києва до підписання угоди і не вважаємо за потрібне вести переговори, які не підтверджені чіткою позицією наших партнерів»³. Подібну позицію зайняв і комісар ЄС з

¹ Присяжнюк назвав умови угоди з ЄС кабальними. - <http://www.pravda.com.ua/news/2013/12/12/7006612/>

² Янукович: Ті, хто готував Угоду з ЄС, будуть відсторонені від роботи або зовсім звільнені. - <http://www.unian.ua/news/611816-yanukovich-ti-hto-gotuvav-ugodu-pro-asotsiatsiyu-z-es-budut-vidstoroneni-vid-roboti-abo-zovsim-zvilneni.html>

³ Саммит ЕС не предложил Украине перспективы членства в Евросоюзе. - <http://www.itar-tass.com/mezhdunarodnaya-panorama/848789>

розширення та європейської політики сусідства Штефан Фюле, який повідомив, що роботу з підписання Угоди «відкладено», доки не буде чіткої позиції української сторони, що вона дійсно прагне її підписати.

Більш уваженою є позиція голови Європарламенту Мартіна Шульца, який вважає, що «Євросоюз не повинен припиняти свої відносини з нинішнім урядом України та її народом», а «двері для відносин з Україною повинні залишатися відкритими». М.Шульц висловив припущення, що грошей, які Київ отримає від Москви вистачить лише на один-два роки, а Євросоюз повинен орієнтуватися на довгострокову перспективу й «переконувати Україну, що може запропонувати більш перспективний шлях». Про «відкритість дверей для України» заявила також нещодавно переобрана канцлер Німеччини Ангела Меркель.

Про відсутність узгодженої позиції Євросоюзу щодо Києва свідчить той факт, що українське питання значиться серед останніх пунктів в підсумковій заяві саміту ЄС 20 грудня і складається лише із трьох загальних речень: про «готовність ЄС до підписання Угоди про асоціацію та ЗВТ, як тільки Україна буде до цього готова», «заклик до демократичного вирішення політичної кризи в Україні», та щодо «права всіх суверенних держав проводити зовнішню політику без зовнішнього тиску»⁴. Слід відзначити, що лише тижнем раніше, 8 грудня, Європейський парламент прийняв чітку і конкретну резолюцію, в якій засудив «неприйнятний» тиск Росії на Україну; розкритикував українську владу за відмову від Угоди про асоціацію та ЗВТ в останній момент і за застосування сили по відношенню до демонстрантів; закликав ЄС підтримати надання Києву фінансової допомоги МВФ та ЄБРР⁵.

Різкий контраст між документами законодавчого та виконавчого органів Євросоюзу свідчить про те, що **ЄС знає, чого хоче від України, проте не знає, як цього досягнути**. Пропозиції окремих єврочиновників почекати рік-два, коли в Україні закінчатся російські гроші, – це не план, а його відсутність. Адже за рік-два Україна може підписати із членами Митного союзу низку угод, несумісних із Асоціацією та ЗВТ із ЄС. Позиція ж тих європейських лідерів, хто закликає припинити контакти з нинішньою українською владою та відновити переговори про Асоціацію вже із новою, після президентських виборів 2015 р., свідчить про відсутність розуміння поточних політичних процесів в Україні. Залишена сам-на-сам із Росією, Україна ризикує повторити шлях Білорусі, в якій вибори, як відомо, не більше, ніж формальність.

Зважаючи на очевидну слабкість та розгубленість європейської дипломатії, **до справи вирішили долучитися США, мова представників яких була менш дипломатичною**. 9 грудня віце-президент США Джо Байден у телефонній розмові з Президентом Віктором Януковичем сказав, що насильство несумісне із стратегічними відносинами України та США. 12 грудня Міністр оборони США Чак Хейгел у телефонній розмові закликав свого українського колегу Павла Лебедєва не використовувати Збройні сили проти цивільного населення. 10-11 грудня заступник держсекретаря США Вікторія Нуланд відвідала Київ, де зустрілася не лише із представниками влади та опозиції, а і з близькими до влади олігархами. 14-15 грудня сенатори Джон МакКейном та Крістофер Мерфі у Києві повідомили, що в разі застосування сили українську владу верхівку чекають персональні санкції. Сенатор МакКейн також заявив, що США повинні

⁴ European Council Conclusions. - <http://www.european-council.europa.eu/council-meetings/conclusions.aspx?lang=EN>

⁵ European Parliament resolution of 12 December 2013 on the outcome of the Vilnius Summit and the future of the Eastern Partnership, in particular as regards Ukraine (2013/2983(RSP)). - <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+TA+P7-TA-2013-0595+0+DOC+XML+V0//EN&language=EN>

співпрацювати із МВФ та ЄС, щоб «бути готовими надати Україні фінансову допомогу, необхідну для того, щоб подолати короткотермінові проблеми, викликані реформами чи пов'язані з діями Росії»⁶.

Очевидно, що ні про яке підписання Угоди про асоціацію із ЄС та ЗВТ між Україною та ЄС найближчим часом не йдеться. **Євросоюз не йтиме ні на які поступки, доки не зрозуміє, чи має українська влада намір підписувати Угоду взагалі, чи лише веде «гру» в євроінтеграцію з метою отримати обіцяні гроші та знижку на газ від Росії. Небажання української влади вести щирий діалог із Брюсселем та Вашингтоном може привести до того, що останні відвернуться від Києва, який таким чином остаточно втратить поле для маневру, і тоді тон розмови Кремля із Банковою стане значно жорсткішим.** З іншого боку, Євросоюз також має зрозуміти, що ігнорування російського чинника не посилює позиції Брюсселя; і що обіцянки оздоровлення економіки у довгостроковій перспективі – не та відповідь, що може переконати українську владу, яку в 2015 р. очікують президентські вибори.

ПОЛІТИЧНИЙ ДІАЛОГ

09.12.2013. Фюле пояснив, що ЄС готовий запропонувати Україні

Європейський союз закликає українську владу проявити стриманість і не використовувати силу проти людей, які мирно протестують. З такою заявою виступив президент Європейської комісії Жозе Мануель Баррозу. У вівторок до Києва вирушає чільний європейський дипломат – Катрін Аштон – щоб допомогти врегулювати становище, яке у Брюсселі називають «дуже напруженим».

До подій в Україні нині прикута увага керівництва Євросоюзу. Президент Європейської комісії Жозе Мануель Баррозу вважає, що молоді люди на українських вулицях «пишуть нову історію для Європи».

«Коли ми бачимо на холодних вулицях Києва чоловіків і жінок із європейськими прапорами, що борються за цей європейський прапор, ми розуміємо, що вони також борються за Україну та за своє майбутнє. Тому що вони знають, що Європа є не тільки землею можливостей з погляду економічного розвитку, оскільки вони бачили, що відбулося в Польщі та в країнах Балтії, але також тому, що Європа є обіцяною надії та свободи», – заявив Баррозу.

За його словами, Європейський союз має право та обов'язок стояти з народом України «в цей дуже складний момент». При цьому Баррозу назвав неправдою те, що тільки у західній частині піклуються про «майбутнє в мирі та свободі», бо це вибір більшості українців.

У вівторок і середу в Україні має перебувати верховний представник ЄС із зовнішньої політики Катрін Аштон, щоб допомогти врегулювати кризу.

При цьому у Брюсселі привітали рішення президента України Віктора Януковича взяти участь у загальнонаціональному «круглому столі», щоб знайти компроміс у протистоянні. З такою ініціативою виступив перший президент України Леонід Кравчук.

Коментуючи новину в інтерв'ю Радіо Свобода, комісар ЄС із питань розширення Штефан Фюле, заявив: «Заклик до будь-якого національного діалогу з питань, які дуже важливі для України – чи це фінансово-економічне становище, чи підписання угоди про асоціацію – всі ці ініціативи треба вітати».

Фюле розповів Радіо Свобода, що у понеділок спілкувався з першим віце-прем'єром українського уряду Сергієм Арбузовим, щоб обговорити «свій власний» круглий стіл за результатами роботи на Вільнюському саміті «Східного партнерства» ЄС. Тоді українське керівництво відмовилося підписувати документ з Європою, пояснивши це тиском з боку Росії.

Нині йдеться не про те, щоб заново домовлятися про угоду про асоціацію між Україною та ЄС, чи про компенсацію Україні через «односторонні дії сусіда» (Росії), і не про тристоронні переговори (між Україною ЄС та Росією) про двосторонні справи (України та ЄС), говорить єврокомісар.

Штефан Фюле пояснив Радіо Свобода, що саме зараз на порядку денному між Україною та ЄС.

⁶ Маккейн : Якщо українці попросять допомоги ми мусимо її надати. - <http://ukrainian.voanews.com/content/mccain-ukraine-atlantic-council/1814106.html>

«По-перше, разом підготувати дорожню карту зі втілення угоди про асоціацію; по-друге, разом подивитися на умови, за яких Україна та МВФ схвалить іншу важливу угоду «стенд-бай»; і, по-третє, знайти спосіб, яким чином, через гранти і позики, зміцнити нашу підтримку і допомогу Україні», – наголосив він.

Комісар ЄС Штефан Фюле також переконаний, що Україні потрібно шукати консенсус, як долати «дуже складне економічне та особливо фінансове» становище.

Радіо Свобода

12.12.2013. Європарламент підтримав Євромайдан резолюцією

Європейський парламент висловив солідарність з учасниками акцій громадянської непокори в Україні у спеціальній резолюції "Наслідки вільнюського саміту та майбутнє "Східного партнерства".

Депутати привітали ухвалення документу на сесії Європарламенту у Страсбургу, тримаючи у руках прапори України та Євросоюзу.

Як повідомив зі Страсбурга кореспондент BBC, текст резолюції підтримали шість із семи груп Європарламенту.

Серед іншого, Європарламент висловив жаль з приводу того, що українська влада на чолі з президентом Віктором Януковичем вирішила не підписувати Угоду про асоціацію на саміті у Вільнюсі, і назвав той крок "втраченою можливістю для відносин ЄС-Україна та для прагнень України".

Водночас там зазначили, що про бажання приєднатися до європейської спільноти свідчать демонстрації на Євромайдані у Києві та інших містах України, яким депутати висловили підтримку.

Також у резолюції засудили жорстокі нічні дії, коли сили безпеки штурмували офіси опозиційних партій і незалежних медіа, а також тиснули на демонстрантів.

"Ці події можуть призвести до подальшої ескалації і без того напруженої ситуації", – зазначили у документі.

Депутати закликали українську владу піти на переговори з протестувальниками і негайно звільнити заарештованих учасників акції.

"У будь-якому демократичному суспільстві нові вибори можна провести, коли знову є потреба підтвердити легітимність", – йдеться у резолюції.

Відкритися ширше

У Європарламенті ще раз наголосили на рішучій підтримці якомога швидшого підписання Угоди про асоціацію за умови, що усі необхідні для цього вимоги будуть виконані.

Окрім того, європейські інституції і держави-члени ЄС закликали ширше відкритися для українського суспільства, зокрема за допомогою швидкої угоди про безвізовий режим, зміцнення науково-дослідного співробітництва, розширення молодіжних обмінів та доступності стипендій.

Депутати також вкотре засудили політичний та економічний тиск і погрози торгових санкцій на адресу України з боку Росії. У Європарламенті наголосили на потребі разом адекватно реагувати на тиск, який чинить Росія на східних партнерів, і закликали Європейську Комісію розглянути можливі контрзаходи.

У резолюції наголосили на необхідності залучити міжнародні фінансові установи, такі як Міжнародний валютний фонд і Європейський банк реконструкції та розвитку, для надання Україні фінансової допомоги для реформ, пов'язаних з підписанням угоди.

BBC Україна

16.12.2013. ЄС вирішив не припиняти спроби інтеграції України

Кетрін Ештон заявила, що проблеми, які перешкодили підписанню договору з Україною, розв'язні

Верховний представник ЄС із зовнішньої політики Кетрін Ештон заявила на зустрічі міністрів закордонних справ Євросоюзу в Брюсселі, що їй вдалося з'ясувати з розмов з президентом Віктором Януковичем, які короткострокові економічні проблеми завадили Україні підписати Угоду про асоціацію з ЄС.

"Мені здається, що ми можемо спільно з ним (Януковичем) розв'язати ці проблеми", – заявила Ештон.

Пізніше до зустрічі міністрів з країн ЄС приєднався їхній російський колега Сергій Лавров.

Раніше міністри закордонних справ ЄС знову висловили готовність блоку підписати історичну угоду про співпрацю з Україною, проте підкреслили, що слово тепер за Києвом.

"Звичайно, ми хочемо, щоб Україна підписала Угоду про асоціацію з ЄС, ще є надія на те, що це відбудеться", – сказав міністр закордонних справ Німеччини Гвідо Вестервелле після прибуття в Брюссель.

"Якщо Київ подасть ясний сигнал, ми готові підписати угоду завтра", - заявив міністр закордонних справ Швеції Карл Більдт, який зіграв ключову роль у розробці та просуванні документа щодо зміцнення політичних і торгових зв'язків між ЄС та Києвом.

Раніше в акаунті Більдта в Twitter з'явився такий коментар: "Очевидно, що Росія почала масивну кампанію з дезінформації, спрямовану проти ЄС та угоди з Україною".

Київ за продовження переговорів

У неділю комісар ЄС з питань розширення Штефан Фюле заявив, що Європейський союз призупиняє роботу над підготовкою до підписання Угоди про асоціацію з Україною через позицію українського керівництва.

"Слова і дії президента та уряду [України] щодо угоди про асоціацію все більше і більше розходяться з дійсністю. Їхні аргументи не мають ніякого зв'язку з реальністю", - написав Фюле в Twitter.

"Я сказав [українському] віце-прем'єру Арбузову в Брюсселі, що подальші переговори поставлені в залежність від чіткого бажання підписати [угоду про асоціацію з ЄС]. Робота припинена, відповідь не отримана", - додав Фюле.

Проте прес-секретар прем'єр-міністра України Миколи Азарова Віталій Лук'яненко сказав, що Київ має намір продовжити переговори з Європейським союзом.

"Уряд України налаштований на продовження переговорів з ЄС щодо імплементації угоди про асоціацію і працює в цьому напрямку", - заявив Лук'яненко.

Також він зазначив, що Київ буде розглядати тільки офіційні заяви представників Євросоюзу з приводу переговорного процесу за цією угодою.

BBC Україна

18.12.2013. Ештон не вважає московські угоди перешкодою євроінтеграції Києва

Досягнуті в Москві домовленості між Україною і Росією не завадять подальшому просуванню Києва на шляху євроінтеграції, сказала верховний представник Європейського Союзу з питань зовнішньої політики і політики безпеки Кетрін Ештон.

На позачерговому засіданні комітету Європейського парламенту з питань закордонних справ баронеса Ештон заявила, що ЄС, як і раніше, готовий підписати з Києвом Угоду про асоціацію, щойно Україна буде готова, повідомив кореспондент BBC Україна у Брюсселі.

"Я сподіваюся, що Україна продовжить шлях, який, як запевнив мене (президент - Ред.) Янукович, вона хоче продовжувати, і ми будемо і надалі надсилати сигнали, що ми готові це (підписати угоду - Ред.) зробити", - заявила представник ЄС.

Кетрін Ештон також розповіла, що під час двох зустрічей з президентом Януковичем у Києві він переконував її, що хоче підписати угоду про асоціацію.

Також, за словами верховного представника, президент України розповів їй про короткострокові економічні проблеми.

Позиції ЄС

Нинішня дискусія пані Ештон з депутатами Європарламенту відрізнялася відвертістю: головний європейський дипломат досить детально згадала про свої зустрічі з президентом України Віктором Януковичем 10 та 11 грудня.

Відповідаючи на запитання депутатів, вона звернула увагу на те, що Янукович запевнив її в своєму бажанні підписати угоду про асоціацію.

За словами Ештон, український президент пояснив останні рішення Києва короткотерміновими економічними складнощами. Вона підкреслила, що ці проблеми могли б бути вирішені і в рамках підготовки до реалізації угоди про асоціацію між ЄС та Україною.

На сьогодні ж головним завданням Ештон бачить пошук виходу з політичної кризи в Києві. Вона наголосила, що і сама, і представники очолюваної нею Європейської служби зовнішніх дій готові виступати посередниками між владою та опозицією в Києві. Водночас влада має забезпечити право громадян на зібрання та свободу слова, відмовитися від будь-якої жорстокості проти мирних демонстрантів, розслідувати події кінця листопада-початку грудня у Києві.

В цілому складається враження, що європейські політики після того, як пережили перше розчарування рішенням офіційного Києва від 21 листопада цього року призупинити підготовку до підписання угоди про асоціацію, трохи підбадьорилися тим фактом, що Київ не підписав повну "капітуляцію" перед Москвою, і шанси на поглиблення відносин між Україною та ЄС зберігаються.

"Він також визнав, і ми з цим не сперечаємося, що йому потрібні хороші відносини з Росією. Це не "або" - "або". Це "і". Йому потрібні хороші відносини з Росією, ми хочемо сильних відносин з Росією, вони торгували з Росією, і це повинно тривати", - сказала верховний представник.

Угоди на 15 млрд доларів

Експерти поки утримуються від аналізу ухвалених у Москві 17 грудня угод між Росією та Україною через відсутність деталей.

На спільній прес-конференції за наслідками переговорів президенти Путін і Янукович повідомили лише, що Росія на третину - до 268,5 доларів за тисячу кубів - знизить ціну на газ для України з 1 січня 2014 року, а також - придбає боргові зобов'язання українського уряду на суму 15 млрд.

Ще у вівторок, щойно з'явилися перші повідомлення з Москви про пакет фінансової допомоги Україні, зросли котировки українських облігацій.

У середу на засіданні уряду прем'єр-міністр України Микола Азаров заявив, що нові угоди з Росією врятували економіку від банкрутства і соціального колапсу.

Однак опозиційні політики і незалежні експерти звертають увагу на непрозорість пакету російської допомоги і відсутність даних про те, що саме в обмін на цю допомогу пообіцяв президенту Путіну Віктор Янукович.

Як сказав в інтерв'ю BBC лідер партії "УДАР" Віталій Кличко, ціна російської допомоги наразі невідома.

"Не хочу спекулювати на цю тему, але зрозуміло, що такі великі суми - такі великі знижки за газ - просто так ніхто не дає. За цим напевне стоять великі домовленості, - сказав Віталій Кличко і додав. - Дуже хочу сподіватися, що тут мова не йде про національні інтереси чи об'єкти, що є для України стратегічними".

"Здача держави"

У заяві лідера партії "Батьківщина", яку було зачитано в середу на Майдані, Юлія Тимошенко заявила, що підписані 17 грудня угоди передають Україну під контроль Російської Федерації і що на такий крок президента Януковича підштовхнули наближені до нього олігархи.

"Янукович не одноосібно ухвалив рішення щодо передачі України під контроль Російської Федерації. Це рішення було прийнято колегіально, консенсусом, разом з усіма - підкреслюю, усіма - лідерами значних олігархічних кланів, ... які разом з Януковичем фактично управляють Україною", - сказано в заяві ув'язненої экс-прем'єр-міністра, за каденції якої були підписані не вигідні для Києва газові контракти 2009 року.

"Саме вони[олігархи] разом з Януковичем ухвалили рішення про стратегічний процес злиття України з Росією на молекулярному рівні з повною здачею України як суверенної держави", - стверджує Юлія Тимошенко, яка закликає учасників Євромайдану не чекати 2015 року, а домагатися усунення від влади президента вже зараз.

BBC Україна

19.12.2013. Європейські оглядачі: Угода України з ЄС - доволі віддалена перспектива

Угода з Москвою допомогла Україні уникнути фінансової кризи, однак відсунула асоціацію з ЄС на невизначений час. Подобиці у матеріалі DW.

Європейські експерти вважають, що угода між ЄС та Україною відкладена надовго

Україні вдалося уникнути фінансової кризи. Принаймні в осяжному майбутньому. 15 млрд доларів США, які Москва погодилась інвестувати в український держборг, та надана Києву знижка на купівлю російського газу дозволяють Україні скоротити дефіцит бюджету та продовжити виконувати свої фінансові зобов'язання.

Однак ці домовленості відсувають укладення угоди про асоціацію з Євросоюзом на невизначений строк. Підписання угоди між Києвом та Брюсселем - тепер дуже віддалена перспектива, вважають опитані DW експерти.

Від України чекають визначеності

"Шанси на те, що Україна підпише угоду про асоціацію у найближчій перспективі, близькі до нуля", - вважає Аманда Пол, аналітик Центру європейської політики у Брюсселі. За її словами, президенту Віктору Януковичу було набагато простіше підписати договір з Росією, який, на відміну від угоди з ЄС, не передбачає таких жорстких умов, як проведення масштабних економічних реформ.

На зустрічі у Кремлі Віктор Янукович та Володимир Путін домовились про фінансову допомогу Україні

Між тим, в Україні залишається "вузьке вікно можливостей", щоб укласти угоду з Євросоюзом, відзначає Пол. Потрібно встигнути до виборів до Європарламенту, які відбудуться у травні 2014 року, інакше умови угоди доведеться обговорювати по-новому, наголошує експертка. Водночас Пол вважає, що проведення нових перемовин з приводу окремих аспектів документа стане "невеликою втратою" для Києва. "Не схоже, що українська влада поспішає підписувати договір з ЄС, - міркує експертка. - Якби Янукович захотів, він міг би підписати угоду про асоціацію зараз. Однак з боку України не надходило жодних сигналів про готовність це зробити, тому в осяжному майбутньому підписання угоди мало ймовірно".

Тепер все залежить від України, погоджується виконавчий директор Східного комітету німецької економіки Райнер Лінднер. Він нагадує, що Брюссель вже визначився зі своєю позицією: вирішено призупинити переговори з Україною. "Головне завдання, яке має вирішити українська

влада, - чітко продемонструвати готовність дотримуватись курсу на асоціацію та підписати документ", - заявив експерт в інтерв'ю DW.

Завдання уряду - курс на модернізацію економіки

Однак Лінднер вважає, що у світлі останніх подій підписання угоди про асоціацію з Євросоюзом уявляється надто віддаленою перспективою. Радше за все, Київ й надалі намагатиметься вести перемовини з ЄС та отримати фінансову допомогу від міжнародних кредиторів, розмірковує експерт. Хід цих переговорів визначатиметься у тому числі і внутрішньою стабільністю у країні. "Багато чого залежатиме від того, як у подальшому розвиватиметься ситуація з протестами, чи наполягатиме опозиція на зміні чинної влади", - говорить Лінднер.

Він також наголошує, що угода з Москвою дозволить Україні на певний час стабілізувати національну економіку, а саме скоротити дефіцит бюджету та запобігти дефолту. При цьому експерт вважає, що Києву необхідно взяти курс на модернізацію економіки та домовлятися про підтримку з боку Міжнародного валютного фонду.

"Україні не можна займати пасивну позицію, потрібно модернізувати економіку та намагатись виконати умови МВФ з отримання кредиту. Міжнародна фінансова допомога їй потрібна у доповнення до того, що погодилась надати Росія", - констатує Лінднер.

Допомога Москви - тимчасове вирішення проблем

Обіцяна Росією фінансова підтримка відсунула Україну з краю прірви, однак принесла лише тимчасове послаблення, вважають аналітики Capital Economics. Угода з Кремлем на даному етапі дозволила запобігти фінансовій кризі, що нависла над Україною, але разом з тим несе додаткові ризики, йдеться в аналітичній записці дослідницького центру. Розворот України у бік Москви може додати масла у вогонь опозиційних протестів, які поширились країною та поглибили політичну кризу, пишуть експерти. "Понад те, структурні проблеми української економіки, ймовірно, залишаться невирішеними", - відзначають у Capital Economics.

Коштів, які надасть Москва - 15 млрд доларів США - вистачить, щоб заткнути дірку у платіжному балансі України на найближчі півтора роки, порахували у дослідницькій фірмі. Разом зі знижкою на газ угода дозволить підтримати платіжний баланс України протягом двох років, йдеться в аналітичній записці. Це означає, що в найближчі два роки підписання угоди з ЄС радше малоімовірно, прокоментував ситуацію в інтерв'ю DW Ніл Шеринг, головний економіст з ринків, що розвиваються, у Capital Economics.

Лінднер: Україні необхідно модернізувати економіку

Виконання умов МВФ з надання фінансової допомоги є надто болісним для нинішньої влади, тоді як угода з Росією забезпечує фінансування до 2015 року, коли в Україні відбудуться президентські вибори, констатує Шеринг. Від їхніх результатів, ймовірно, і залежатиме подальша співпраця з Європою, додає експерт. При цьому до конкретних прогнозів Шеринг не вдається. "Складно передбачити, що станеться за два тижні, не кажучи вже про термін у два роки", - каже він.

DW.DE

20.12.2013. ЄС відкритий для України, але не для торгів

Європейський Союз підтвердив свою позицію щодо України: Брюссель готовий підписати угоду про асоціацію з Києвом. Про це сказав президент Ради ЄС Герман ван Ромпей після закінчення дводенного саміту Євросоюзу у Брюсселі.

Лідери ЄС повторили тезу про те, що двері для України залишаються відкритими, але необов'язково для нинішніх політичних лідерів, які надали перевагу співпраці з Росією.

Представники ЄС також наголосили, що не можна перетворювати відносини з ЄС у торги, очікуючи, хто запропонує більше.

Відкрита, але необов'язково зараз

"Європа відкрита для народу України, але необов'язково для цього уряду. Це наше повідомлення", - заявила Даля Грібаускайте, президент Литви, яка головує в ЄС.

Як відзначають оглядачі, заява пані Грібаускайте відображає розгубленість лідерів країн ЄС щодо того, чи слід пропонувати Україні перспективу членства чи лише економічну співпрацю.

"Від всього Європейського Союзу я хочу сказати, що наша пропозиція про політичну асоціацію і тісні економічні зв'язки залишається на столі. Ми хочемо підписати (угоду про асоціацію. – Ред.), як тільки країна буде готова", - сказав президент Ради ЄС Герман ван Ромпей на прес-конференції у п'ятницю.

"Ми не можемо дозволити скомпрометувати це короткостроковими спекуляціями, зовнішнім тиском. Це має бути вільний вибір. З моєї точки зору, майбутнє України лежить у Європі, навіть якщо це намагаються сповільнити, заблокувати, але в кінцевому результаті ніхто не може цьому завадити", - наголосив ван Ромпей, пише "Інтерфакс-Україна".

Він також запевнив українців, які вийшли на Майдан, у "сильній підтримці" з боку ЄС.

"Лідери дуже стурбовані ситуацією в Україні та уважно спостерігають за нею", - додав президент Ради ЄС.

Не торги

Інші лідери ЄС також заявили, що готові рухатися далі в підготовці до підписання договору про вільну торгівлю, але відкинули заклики про надання більшої фінансової допомоги.

"Це не питання грошей. Підписання угоди про асоціацію - це ціннісний вибір, і ми не можемо купувати якісь країни для Європейського Союзу", - заявив глава фінського уряду Юрки Катайнен. Подібну позицію озвучив і глава уряду Люксембургу.

"Ми не торгівці килимами, де головне питання, хто запропонує більше", - заявив Ксав'є Беттель.

Пан Катайнен також наголосив, що рішення про майбутнє України народ має ухвалювати сам: "Звичайно, ми хочемо, щоб народ сам зробив чесний та чіткий вибір".

Україна не підписала угоду про асоціацію з Європейським Союзом на саміті "Східного партнерства" у Вільнюсі 29 листопада.

17 грудня у Москві відбулося засідання українсько-російської комісії за участі президентів Віктора Януковича та Володимира Путіна.

Після зустрічі пан Путін заявив, що Росія надасть Україні кредит в 15 млрд доларів та знижку на газ. Таким чином тепер ціна на газ для України становитиме 268 дол за кубометр.

Глава Єврокомісії Жозе-Мануель Баррозу наголосив, що в ЄС не бачать ніяких проблем від того, що Україна уклала угоди з Росією.

"Ми абсолютно не переживаємо щодо угод між Україною та Росією. Що важливо, так це те, що коли ми говоримо про нашу угоду, - Угоду про асоціацію та глибоку і всеохопну зону вільної торгівлі - щоб Україна вирішувала вільно та без зовнішнього втручання. Але, за словами української влади, такий тиск був, і це неприпустимо. Це наша позиція", - цитує пана Баррозу "Інтерфакс".

BBC Україна

21.12.2013. Підсумки саміту ЄС: Двері для України залишаються відчиненими

Україна стала однією з центральних тем дводенного саміту ЄС у Брюсселі, що завершився у п'ятницю, 20 грудня, у Брюсселі. Двері для України відкриті, але надії на те, що українська влада скористається "входом" - обмаль.

Саміт ЄС: двері для України залишаються відчиненими

Євросоюз Україну не "здає". Незважаючи на те, що днями президент України Віктор Янукович підписав контракти з Росією і таким чином на найближчий час відмовився від зближення з ЄС. Втім, глави держав та урядів країн-членів ЄС не вважають цей крок остаточною відмовою від євроінтеграції України.

Після завершення у Брюсселі в п'ятницю, 20 грудня, саміту ЄС федеральна канцлерка Німеччини Ангела Меркель заявила: "Двері відчинені, і дати їх закриття (для України - ред.) немає". Як і раніше, Янукович може підписати давно заплановану угоду про асоціацію з ЄС, наголосила Меркель. "Європа вжила усі підготовчі заходи, тепер Україна має вирішувати", - сказала Меркель.

Федеральний канцлер Австрії Вернер Файманн вбачає відповідальність ЄС, перш за все, за українських демонстрантів, які прагнуть спрямованого на Захід курсу своєї держави: "Ми не можемо залишити напризволяще людей, які пов'язують з нами свої надії".

Інші високі представники держав ЄС, як от президентка Литви Даля Грибаускайте, наголошували на відмінностях між керівництвом України та народом: "Європа відкрита для українського народу, але не обов'язково для цього уряду". Однак Янукович залишається президентом цієї країни, і ЄС не зможе оминати його, поки він обіймає цю посаду.

"Ми не на базарі"

Янукович обґрунтував свій поворот до Росії тим, що ЄС не надав йому належну фінансову допомогу. 20 мільярдів євро були б необхідною компенсацією за ті втрати, яких його країна зазнала б у торговельних відносинах з Росією, економічно зблизившись з ЄС.

Втім, намаганням виторгнути більше грошей у об'єднаної Європи Янукович зламав об ЄС свої гострі зуби: більшість європейських урядовців втратили у зв'язку з такими заявами будь-яке розуміння до бідкань президента України. Новий прем'єр-міністр Люксембургу Ксав'є Беттель наголосив: "Ми не на базарі, де питають, хто дає більше". Очільник уряду Фінляндії Юрки Катайнен, у свою чергу, заявив: "Це не питання грошей. Підписання угоди про асоціацію - це рішення про цінності". Європа може запропонувати стабільність, демократію і цінності. "Ці умови складні і довгострокові, але - є як є", - додав бельгійський колега Еліо ді Рупо.

Росію ніяк не оминати

При цьому усі європейці добре знають, що Росія залишиться важливим фактором у цій владній грі. І все одно, як зватиметься президент України: Віктором Януковичем, Віталієм Кличком чи косьм чи-іншому. Тож ЄС аж ніяк не бачить свої пропозиції до України як такі, що спрямовані проти Росії. Навпаки, ЄС вважає, що Росія теж дещо б виграла від асоціації України з

ЄС. Треба вийти за рамки умови "або-або", вважає Меркель. "Росія - дуже важливий партнер Євросоюзу, - підтвердив фінський прем'єр Катайнен. - І я сподіваюся, що ми зробимо прогресивні кроки, а Росія буде зацікавлена у поглибленні двосторонніх відносин з нами". Меркель також не хоче втратити діалог з Росією. Наступна нагода спілкування з Путіним щодо України випаде у січні 2014 року, під час саміту "Росія-ЄС".

DW.DE

СХІДНЕ ПАРТНЕРСТВО**15.12.2013. ЄС призупинив підготовку угоди з Україною - Фюле**

Європейський комісар з питань розширення Європейського Союзу і європейської політики сусідства Штефан Фюле звинуватив українську владу у непослідовності щодо наміру підписати угоди про асоціацію з ЄС.

"Слова й дії президента й уряду стосовно угоди про асоціацію розходяться усе глибше й глибше. Їхні аргументи не мають ніякого зв'язку з реальністю", - написав Штефан Фюле на своїй сторінці в соціальній мережі Twitter.

Єврокомісар додав, що днями провів переговори з першим віце-прем'єр-міністром України Сергієм Арбузовим.

"Після цієї дискусії подальше обговорення стає у пряму залежність від чіткого наміру підписати (угоду - Ред.). Роботу відкладено, відповідей немає", - додав Штефан Фюле.

12 грудня Штефан Фюле у Брюсселі провів переговори з першим віце-прем'єром Сергієм Арбузовим, на яких було вирішено створити "дорожню карту" імплементації угоди про асоціацію в разі її підписання.

"Є "дорожня карта" наших перемовин, де ми маємо повністю включити всі економічні розрахунки та покрокові рішення цього питання. Ми маємо закласти в цю карту наші дії з прив'язкою до строків, що зараз і відбувається", - сказав перший віце-прем'єр в інтерв'ю телеканалу "Україна".

Депутат та бізнесмен Петро Порошенко у неділю зі сцени на Майдані Незалежності заявив, що у понеділок вирушає до Брюсселя, де зустрінеться з президентом Європейської Ради Германом ван Ромпеем.

Пан Порошенко, за словами кореспондента ВВС Україна, буде переконувати, що Україна таки підпише угоду про асоціацію з ЄС.

13 грудня президент Віктор Янукович під час загальнонаціонального круглого столу у Києві заявив, що ті представники України, які працювали над текстом угоди про асоціацію з ЄС, мають бути звільнені.

Своєю чергою прем'єр-міністр Микола Азаров розкритикував текст угоди як не вигідної за багатьма параметрами для України.

BBC Україна

18.12.2013. Меркель: угода про асоціацію залишається на столі

Янукович і Меркель на конференції Східного партнерства у Вільнюсі, де Україна мала підписати Угоду про асоціацію

Новообраний канцлер Німеччини Ангела Меркель каже, що пропозиція Україні підписати угоду про асоціацію з ЄС залишається чинною.

Про це вона заявила в середу, виступаючи в Бундестазі.

Водночас міністр закордонних справ Карл Білльдт попередив, що російські позички можуть загальмувати реалізацію вкрай необхідних для України реформ.

У вівторок президент Путін оголосив, що Росія надасть Україні знижку на газ та позичку в розмірі 15 мільярдів доларів. Багато хто запитує, яка ціна цих поступок для України.

ЄС ще не знає всіх деталей

Перша реакція Євросоюзу на домовленості Києва і Москви була стриманою.

Комісар із розширення Євросоюзу Штефан Фюле заявив, що вітає ці угоди, якщо вони не суперечать зобов'язанням, які взяла на себе Україна, схваливши текст Угоди про асоціацію.

Але, як наголосив голова представництва ЄС у Росії Вігаудас Ушацкас, у Брюсселі поки не можуть оцінити домовленості, бо не знають про їхній конкретний зміст.

"Через термінові російські позички є ризик, що Україна відкладе нагальні економічні реформи та необхідну європейську модернізацію"

Карл Білльдт, міністр закордонних справ

"Але загалом ми завжди дотримувалися думки, що Угода про асоціацію України з ЄС не змушує Україну вибирати між Москвою та Брюсселем", - сказав Фюле.

Подібне послання озвучила і новообраний німецький канцлер Ангела Меркель.

"Ми мусимо вийти з цього "або-або". Не може виникати ситуація, коли держава, що перебуває між Росією та ЄС, повинна ухвалювати принципові рішення - або для одного, або для іншого", - заявила Меркель.

Пропозиція підписати Угоду про асоціацію залишається в силі, сказала вона.

Але Україна мусить гарантувати "те, що ми очікуємо від кожної країни: надійні гарантії прав демонстрантів та дотримання основних демократичних прав", цитує пані Меркель агенція AFP.

Водночас шведський міністр закордонних справ Карл Більдт попередив Україну про небезпеку досягнутих домовленостей.

"Через термінові російські позички є ризик, що Україна відкладе нагальні економічні реформи та необхідну європейську модернізацію", - написав міністр у своєму Twitter.

"Спад може продовжитися", - додав він.

BBC Україна

ВІЗОВА ПОЛІТИКА ТА РЕГІОНАЛЬНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО

17.12.2013. Польща прагне прискорити безвізовий режим між ЄС і Україною

Польща виступає за прискорення процесу скасування візового режиму між Євросоюзом та Україною.

Про це заявив міністр закордонних справ Польщі Радослав Сікорський після зустрічі керівників МЗС Євросоюзу у Брюсселі в понеділок.

"Польща прагне прискорити скасування віз для українців", - зазначив Сікорський.

Він висловився за доцільність того, аби у кінцевому документі саміту ЄС, що відбудеться 19-20 грудня, було передбачено можливість безвізового режиму з Україною.

Польський міністр наголосив, що Варшава не вважає за необхідні додаткові умови для безвізового режиму для українців, крім виконання необхідних технічних критеріїв. "Разом із юридичними службами у Польщі і Брюсселі думатимемо над тим, як показати українцям, що їх хочуть бачити у ЄС", - підкреслив дипломат.

Сікорський також зазначив, що Угода про асоціацію України з ЄС готова до підписання. "Від України залежить, чи буде її (угоду. – Ред.) підписано і коли", - наголосив міністр.

Він додав, що Єврокомісія призупинила переговори щодо підписання документа, оскільки "немає ясності щодо намірів Президента України".

УКРІНФОРМ

ЕКОНОМІКА

19.12.2013. Асоціація дала б Україні 19 млрд євро - оцінки ЄС

Згідно з внутрішніми підрахунками Євросоюзу, Угода про асоціацію принесла б Україні близько 19 мільярдів євро упродовж наступних семи років.

Про це з посиланням на документи, надані представниками ЄС, повідомили агенція Reuters, британська газета Financial Times та американська The Wall Street Journal.

У вівторок президент України домовився з Росією про знижку на російський газ, а також про те, що Москва упродовж цього і наступного року купить на 15 мільярдів доларів українських облігацій. Уряд привітав це як велике досягнення, яке, за словами прем'єр-міністра Азарова, виведе українську економіку на шлях стабільності та процвітання.

Втім, опозиція наголошує на тому, що в обмін на такі преференції Україна могла могла взяти на себе якісь зобов'язання, які влада поки що не афішує.

Від підписання угоди про асоціацію у Вільнюсі Україна відмовилася наприкінці листопада, заявивши, що вона загрожує значними збитками для економіки.

У світлі нових розрахунків з ЄС виглядає, що Україна від співпраці з Євросоюзом могла отримати не менше, або й більше фінансових надходжень, ніж від домовленостей з Росією.

Гранти, допомога та МВФ

Публічно під час підготовки до підписання Угоди про асоціацію Європейський Союз повідомляв про 610 мільйонів євро у вигляді позики у тому випадку, якщо Україна виконає вимоги, які їй висував Міжнародний валютний фонд (МВФ).

Однак зараз ЄС оприлюднив внутрішні розрахунки, які свідчать, що з 2014 по 2020 року Україна могла би отримати від ЄС щонайменше 19 мільярдів євро за умови підписання Угоди з Євросоюзом та досягнення домовленостей з МВФ.

Агенція Reuters з посиланням на неназване джерело в ЄС пише, що, домовившись з Україною, Євросоюз був готовий організувати конференцію донорів та інвесторів, які би могли вкладати гроші в українську економіку. Крім того, ЄС би сприяв надходженню грошей від МВФ.

Підрахунки про 19 мільярдів євро в ЄС назвали консервативними, припускаючи, що сума могла бути і більшою.

І хоча представники ЄС повторюють, що угода з Україною залишається "на столі", мало хто вірить у її швидке підписання. При цьому уряд України не відмовлявся від роботи над угодою з ЄС, твердячи лише про її відкладання та подальші переговори.

Напередодні в ЄС заявили, що не вважають домовленості України з Росією перешкодою для євроінтеграції України.

На позачерговому засіданні комітету Європейського парламенту з питань закордонних справ баронеса Кетрін Ештон заявила, що ЄС, як і раніше, готовий підписати з Києвом Угоду про асоціацію, щойно Україна буде готова.

Призупинення урядом підготовки до підписання угоди з ЄС викликало Клацнути масові протести в Україні, які тривають вже четвертий тиждень.

BBC Україна

ІНШІ ПОДІЇ ЄС

17.12.2013. Польща і Литва схвильовані можливим розміщенням ракет Росії на кордоні з ЄС

Литовський міністр оборони Юозас Олекас заявив, що чим мілітаризованішим стане регіон, тим неспокійніше там буде.

В міністерстві оборони Росії зазначили, що "Іскандери" замовили для Західного військового округу країни, але не уточнили, де саме комплекси будуть розміщені.

Москва неодноразово стверджувала, що може відповісти на модернізацію елементів американської ПРО в Європі розгортанням ракетних комплексів "Іскандер" поблизу європейських кордонів, а також іншими заходами.

УНІАН

УКРАЇНА – НАТО

АНАЛІЗ ТЕМИ ТИЖНЯ

НАТО ВИСЛОВИЛО ЗАСТЕРЕЖЕННЯ ПРОТИ ТИСКУ РОСІЇ НА УКРАЇНУ

Відповідаючи на запитання журналістів перед самітом ЄС у Брюсселі, Генеральний секретар НАТО **Андерс Фог Расмуссен сказав, що Росія порушує право України вільно вибирати собі союзників**: «Ми спостерігаємо більш напористу позицію з боку Росії. Необхідно наголосити, що ця країна має право вільно вибирати союзників... Я вважаю, можна сказати, що ми спостерігаємо російський тиск на Україну та інші країни нашого Східного партнерства»⁷.

Ситуація в Україні була також обговорена Комісією Україна-НАТО на рівні послів, за участі заступника міністра закордонних справ України Андрія Олефірова. За підсумками зустрічі речник НАТО Оана Лунгеску наголосила на неприпустимості тиску Росії на країни-сусіди, і зазначила: «Посли заявили дуже чітко, що незалежна, суверенна та стабільна Україна залишається ключовою для європейської безпеки»⁸. Відзначимо, що практично такі ж самі слова про важливість незалежної та суверенної України для європейської безпеки звучали і раніше в заяві міністрів закордонних справ держав – членів НАТО, прийнятій на засіданні Північноатлантичної ради.

У словах Андерса Фог Расмуссена в інтерв'ю німецькій «Die Welt» відчувається **занепокоєння, що розворот Києва в бік Росії позначиться згортанням відносин не лише із ЄС, але і з НАТО**: «Україна в минулі роки прийняла рішення не вступати ні в які союзи, проте у НАТО з цією країною налагоджено особливе, надзвичайно інтенсивне партнерство. Я хочу сказати, що Україна має і надалі мати можливість без тиску ззовні вирішувати, в які націлені на забезпечення безпеки союзи їй входити»⁹.

Стурбованість Генсека НАТО небезпідставна, адже очевидно, що, окрім зближення із Митним союзом, Росія також наполягатиме і на зближенні України із ОДКБ. Як відомо, днями Володимир Путін анонсував посилення єдиної системи ППО з Білоруссю та початок формування подібних систем із Вірменією та Казахстаном, а також створення регіональних угруповань військ за участю

⁷ У НАТО вважають, що РФ порушує право вільного вибору України. - <http://www.unian.ua/news/613319-ukraini-uvazhayut-scho-rf-porushue-pravo-vilnogo-viboru-ukrajini.html>

⁸ НАТО очікує мирного вирішення конфлікту в Україні. - http://www.ea-ua.info/news.php?news_id=24650&news_show_type=1&

⁹ Ich erwarte mehr Einsatz von den Europäern. - http://www.welt.de/print/die_welt/politik/article122967213/Ich-erwarte-mehr-Einsatz-von-den-Europaeern.html

Вірменії, Білорусі, Казахстану і Таджикистану¹⁰. Крім того, останнім часом європейські ЗМІ стурбовано обговорювали інформацію про можливе розміщення Росією в Калінінградській області, поблизу кордонів ЄС, тактичних ракетних комплексів «Іскандер-М» (SS-26), які можуть нести як звичайний, так і ядерний заряд, і мають радіус дії 500 км., тобто теоретично можуть долетіти до Берліну¹¹. Зрозуміло, що НАТО не зацікавлене в тому, щоб у перспективі подібні російські ракети з'явилися на західних кордонах України.

Вірогідно, що не в останню чергу в контексті посилення тиску Росії на своїх сусідів, Андерс Фог Расмуссен закликав країни ЄС посилити свій оборонний потенціал: «Якщо збережеться нинішня тенденція, і Європа буде робити все менше відрахувань на оборону, то скоро настануть часи, коли вона просто не зможе грати ніякої ролі у вирішенні міжнародних криз. Хто хоче бути готовий відстоювати європейські цінності та принципи демократії, той повинен мати достатній для цього військовий потенціал»¹².

Очевидно, що українська армія в її нинішньому стані не могла би суттєво посилити обороноздатність Альянсу. Проте **НАТО було готове сприяти посиленню армії навіть позаблокової України**, адже сильний нейтральний сусід для Альянсу – суттєво краще, ніж член військового союзу на чолі із Москвою, риторика якої все більше повертається до часів «холодної війни». **Якщо ж Україна продовжить зближуватися із Росією, у т.ч. у військовій сфері (а такі плани вже озвучив Володимир Путін), тоді НАТО, звісно ж, не матиме жодних підстав продовжувати надавати допомогу реформуванню української армії.** Росія ж не матиме для цього не лише підстав, але і можливостей.

ЄВРОАТЛАНТИЧНИЙ ПРОЦЕС В УКРАЇНІ

10.12.2013. Перший заступник Міністра оборони України Олександр Олійник зустрівся із Заступником Генсекретаря НАТО Александром Вершбоу

В рамках візиту до штаб-квартири НАТО Перший заступник Міністра оборони України Олександр Олійник зустрівся із Заступником Генерального секретаря НАТО Александром Вершбоу.

У ході зустрічі О.Олійник, зокрема, відзначив важливість підтримання воєнно-політичного діалогу між Україною та Альянсом, а також підтвердив налаштованість керівництва оборонного відомства України на продовження конструктивного партнерства нашої держави з Північноатлантичним альянсом.

Сторони обговорили хід підготовки проектів Річної національної програми співробітництва України з НАТО на 2014 рік та Підсумкового документу (Оцінки) участі України у Процесі планування та оцінки сил у 2013 році. Було відзначено вагомий внесок України в операції та місії під проводом НАТО, а також результативну імплементацію проектів практичної кооперації з Альянсом в оборонній сфері, зокрема Програми НАТО "Удосконалення військової освіти", залучення України до багатонаціональних проектів в рамках Концепції "Розумна оборона".

Підтверджено важливість подальшого розвитку оборонного співробітництва України з НАТО та висловлено переконання на збереженні динаміки відповідної взаємодії у 2014 році.

Місія України при НАТО

10.12.2013. Комісія Україна-НАТО за участю заступника Міністра закордонних справ України Андрія Олефірова обговорила

¹⁰ Путін анонсує єдину систему ППО для всього Митного союзу. -

<http://www.pravda.com.ua/news/2013/11/19/7002502/>

¹¹ Газета Bild: Россия могла разместить ракетные комплексы вдоль границ с ЕС. - <http://www.dw.de/газета-bild-россия-могла-разместить-ракетные-комплексы-вдоль-границ-с-ес/a-17297521>

¹² Ich erwarte mehr Einsatz von den Europäern. - http://www.welt.de/print/die_welt/politik/article122967213/Ich-erwarte-mehr-Einsatz-von-den-Europaeern.html

результати співробітництва у 2013 році та останній розвиток подій у внутрішньополітичному житті нашої держави

У штаб-квартирі НАТО відбулося засідання Комісії Україна – НАТО (КУН) на рівні послів за участю заступника Міністра закордонних справ України – керівника апарату А.Олефірова.

Засідання було присвячене обговоренню результатів виконання Річної програми співробітництва України з НАТО на 2013 р. У цьому контексті КУН відзначила високу динаміку політичного діалогу та практичного співробітництва між Україною та НАТО, включаючи суттєвий внесок нашої держави в усі операції та місії під проводом Альянсу. Також було відзначено відчутні результати у реформуванні внутрішнього життя України відповідно до європейських стандартів. Висловлено переконання у необхідності продовження в наступному році зазначених реформ з метою зміцнення поточних результатів.

На численні прохання союзників українською стороною були надані вичерпні роз'яснення стосовно мотивів відкладення підписання Угоди про асоціацію між Україною та ЄС, а також щодо останніх подій у внутрішньополітичному житті нашої держави.

Стороною НАТО було наголошено, що стурбованість останніми подіями зумовлена однострійним переконанням союзників в тому, що Україна є невід'ємним членом Європейської сім'ї, цінним та особливим партнером Альянсу, який має продовжувати свій євроінтеграційний поступ.

Альянс запевнив українську сторону в тому, що поважає суверенне рішення Уряду України відкласти підписання Угоди про асоціацію з ЄС, водночас висловив сподівання, що повернеться до цього питання якомога швидше, узгодивши з ЄС усі питання, що наразі перешкоджають підписанню Угоди. Наголошено на тому, що європейська і євроатлантична спільнота не сприймає зовнішній тиск на жодну суверенну країну при прийнятті нею важливих геополітичних рішень.

Місія України при НАТО

10.12.2013. В Брюсселі відбулося засідання Спільної робочої групи Україна-НАТО з оборонно-технічного співробітництва

В штаб-квартирі НАТО в Брюсселі відбулося чергове засідання Спільної робочої групи Україна – НАТО з оборонно-технічного співробітництва.

Делегацію України на заході очолив перший заступник Міністра оборони України О.М.Олійник.

У ході засідання розглянуто стан та перспективи співробітництва у оборонно-технічній сфері, що становлять взаємний інтерес. Особливу увагу було приділено реалізації проекту Трастового фонду НАТО/ПЗМ з утилізації в Україні звичайних боеприпасів, легкого озброєння та стрілецької зброї, протипіхотних мін типу ПФМ-1, який за масштабами є найбільшим у світі.

Довідково: Спільна робоча групи Україна – НАТО з оборонно-технічного співробітництва діє під егідою Комісії Україна-НАТО та очолюється з української сторони першим заступником Міністра оборони України, зі сторони НАТО – заступником директора Департаменту оборонних інвестицій Міжнародного секретаріату НАТО.

Засідання проводяться двічі на рік, по чергову в Україні та штаб-квартирі НАТО. Перше засідання групи проведено у 2004 р. Участь представників України у роботі Спільної робочої групи Україна-НАТО з оборонно-технічного співробітництва є одним із механізмів конструктивного співробітництва з Альянсом.

Місія України при НАТО

14.12.2013. У НАТО вкрай занепокоєні ситуацією в Україні

Генеральний секретар НАТО Андерс Фог Расмуссен закликав уряд у Києві гарантувати дотримання демократичних прав і свобод людей, щоб уникнути нової хвилі насилля.

«Я закликаю український уряд дотримуватися таких основних демократичних прав, як свобода висловлення думки та свобода зібрань. Ми очікуємо на те, що уряд у Києві вестиме конструктивний діалог із опозицією з метою досягти мирного вирішення», - сказав Расмуссен у інтерв'ю німецькій газеті Die Welt, що вийшла друком у суботу, 14 грудня.

Окрім того, він закликав усі сторони конфлікту не вдаватися до насильницьких дій: «НАТО вкрай занепокоєний вибухами насилля в нашій країні-партнерці Україні. Ми очікуємо, що всі сторони відмовляться від насилля».

Також генеральний секретар НАТО висловив чітке послання на адресу Росії - припинити тиск на Україну: «На моє переконання, Україна без зовнішнього тиску повинна мати змогу надалі вирішувати, до якого безпекового союзу вона хоче належати».

Політик нагадав, що протягом минулих років Україна займала нейтральну позицію.

Андерс Фог Расмуссен нагадав, що НАТО та Україна підтримують інтенсивні партнерські відносини, а в 1999 році Україна як член ОБСЄ підписала Хартію європейської безпеки. Згідно з

цим документом, усі держави можуть вільно вирішувати, до яких безпекових союзів вони хочуть приєднуватися.

Громадська ліга Україна–НАТО

17.12.2013. НАТО очікує мирного вирішення конфлікту в Україні

Комісія Україна-НАТО на рівні послів обговорила ситуацію на вулицях Києва та інших українських міст. Заступник міністра закордонних справ України Андрій Олефіров пояснив, чому Київ відклав підписання угоди про асоціацію, однак стурбованість не розвіяв.

“Посли заявили дуже чітко, що незалежна, суверенна та стабільна Україна залишається ключовою для європейської безпеки. Саме тому ми продовжуємо стежити з великою стурбованістю та великою увагою за тим, що відбувається в Україні”, – заявила речник НАТО Оана Лунгеску.

Представники НАТО також наголосили на неприпустимості тиску Росії на країни-сусіди.

Євроатлантична Україна

17.12.2013. Україна перезахоронить близько тисячі кубометрів радіоактивних відходів

Кабінет міністрів та НАТО підписали угоду про перезахоронення радіоактивних відходів, що утворились внаслідок виконання військових програм. Про це на брифінгу заявив міністр екології Олег Проскуряков, передає кореспондент УНН.

За його словами, угоду було підписано 18 вересня у штаб-квартирі НАТО.

Міністр зазначив, що ця угода створить механізм, який дозволить Україні вирішити проблеми зберігання та ліквідації сховищ радіоактивних відходів.

О.Проскуряков додав, що проект розраховано на 4 роки, а його пріоритетом є знешкодження радіоактивних відходів в Україні.

Як уточнив міністр, планується, що буде перезахоронено близько тисячі кубометрів відходів “на шести об’єктах в різних регіонах України”.

Як повідомлялось, вартість проекту з утилізації на території України радіоактивних відходів становить 25 млн євро.

УНН

17.12.2013. Україна розпочне перезахоронення радіоактивних відходів за допомогою НАТО у 2015 році

Реалізація проекту перезахоронення радіоактивних відходів, які були накопичені радянською армією до отримання Україною незалежності і складовані на її території, розпочнеться у 2015 році.

Про це повідомив міністр екології і природних ресурсів України Олег Проскуряков на брифінгу у Харківській ОДА, передає кореспондент УкрІнформ.

"У 2014 році відбудеться аудит і моніторинг 6 об’єктів на території України, будуть визначені точна кількість і місця перезахоронення. Є державне підприємство «Радон», яке має необхідні технічні потужності, є сховище у Чорнобильській зоні. На 2014 рік заплановано близько 1 млн євро на проведення моніторингу, і після його завершення, у 2015 році, можна буде почати вивезення і перезахоронення", - зазначив міністр.

За його словами, для проведення цих робіт потрібно до 15 млн доларів. "Можливе збільшення суми до 25 млн доларів - у разі підтвердження великого обсягу відходів", - додав міністр.

Проект розрахований на 5 років, констатував він. "Приблизний обсяг відходів - 1000 куб. м. Точніше наразі невідомо, оскільки була проведена тільки попередня оцінка", - пояснив міністр.

Нагадаємо, Україна і НАТО у вересні 2013 р. підписали імплементаційну угоду щодо безпечного перезахоронення радіоактивних військових відходів. Знешкодження радіоактивних відходів проводитиметься на дев’яти військових об’єктах в Україні.

Усі роботи з перезахоронення відходів планується здійснити за рахунок НАТО. З цієї метою країни-члени альянсу заснували Трастовий фонд, в який залучатимуться внески країн-донорів проекту.

УкрІнформ

19.12.2013. Керівник НАТО заявив, що майбутнє України – в євроатлантичній співпраці

Генеральний секретар НАТО Андерс Фог Расмуссен висловив сьогодні переконання, що майбутнє України полягає в тісній співпраці з євроатлантичними організаціями – Європейським союзом і Північноатлантичним союзом.

Із погляду НАТО він, виступаючи на прес-конференції у Брюсселі під час саміту Євросоюзу, пригадав 2008 рік, коли Північноатлантичний союз заявив, що Україна стане членом НАТО, коли виконає необхідні критерії і якщо бажатиме цього.

Нинішній президент Віктор Янукович, прийшовши до влади 2010 року, офіційно відмовився від попереднього курсу України на вступ до НАТО.

2008 року на саміті НАТО в румунському Бухаресті Україна сподівалася отримати План дій для членства в НАТО, але саме Янукович, на той час прем'єр-міністр, який представляв Україну на саміті, відмовився від цього.

При цьому 2004 року той самий Янукович, тоді теж прем'єр, розробив план вступу України до НАТО до 2008 року.

Тоді, за президента Леоніда Кучми, під керівництвом Віктора Януковича була розроблена Стратегія економічного та соціального розвитку України «Шляхом європейської інтеграції» на 2004–2015 роки, яка передбачала, що «Україна, здійснюючи проголошений зовнішньополітичний курс на євроатлантичну інтеграцію, ставить перед собою мету – потрапити в найближчу хвилю розширення НАТО» – як мовилося в документі, можливо, вже 2008 року.

[Радіо Свобода](#)

19.12. 2013. Генсек НАТО: Росія порушує право України на вільний вибір союзників

Ми спостерігаємо напористу позицію Росії - Расмуссен

Росія порушує право України вільно обирати собі союзників, вважає генеральний секретар НАТО Андерс Фог Расмуссен.

Про це він заявив сьогодні, 19 грудня, перед самітом ЄС у Брюсселі.

"Ми спостерігаємо більш напористу позицію з боку Росії. Необхідно наголосити, що ця країна (Україна) має право вільно вибирати союзників. Якщо яка-небудь країна намагається тиснути на цю країну, принцип порушується. Я вважаю, можна сказати, що ми спостерігаємо російський тиск на Україну та інші країни нашого "Східного партнерства", - заявив Расмуссен, відповідаючи на запитання щодо російської політики стосовно сусідів альянсу.

Нагадаємо, на думку президента Європарламенту Мартіна Шульца, від президента України Віктора Януковича вже "не можна очікувати" орієнтації на євроінтеграцію.

Втім, Шульц зауважив, що якщо Євросоюз не буде продовжувати надсилати сигнал про "відчинені двері", це "розчарує людей, які піднялися проти Януковича".

[РІА Новості](#)

НАТО У ФОКУСІ ТИЖНЯ

11.12.2013. Продовжено термін перебування Генерального секретаря НАТО на посаді

11 грудня Північноатлантична рада вирішила продовжити термін перебування Генерального секретаря на посаді для того, щоб дати йому можливість підготувати і провести саміт НАТО, який відбудеться у Південному Уельсі 4 – 5 вересня 2014 року.

Пан Фог Расмуссен подякував країнам і прийняв цю пропозицію залишитися на посаді до 30 вересня 2014 року.

Андерс Фог Расмуссен – 12-й Генеральний секретар НАТО. Він став до виконання своїх обов'язків у серпні 2009 року.

www.nato.int

12.12.2013. Генерал Кнуд Бартелс залишається на посаді голови Військового комітету НАТО

3 грудня 2013 року данський уряд погодився залишити генерала Кнуда Бартелса на посаді голови Військового комітету НАТО до середини 2015 року.

Під час обговорення на Конференції Військового комітету 2013 в Будапешті (13 – 15 вересня), начальники Генеральних штабів країн НАТО одностайно попросили генерала Бартелса розглянути можливість продовження на шість місяців свого перебування на посаді голови Військового комітету. Генерал Бартелс прийняв пропозицію і повідомив, що він погодиться на таке продовження за умови його схвалення урядом Данії.

Минулого тижня данський уряд погодився залишити на посаді генерала Бартелса і його секретаріат до середини 2015 року.

www.nato.int

ЗОВНІШНЯ ПОЛІТИКА**АНАЛІЗ ТЕМИ ТИЖНЯ****УКРАЇНА ВХОДИТЬ ДО РОСІЙСЬКОГО ФАРВАТЕРУ ЗА ОБІЦЯНКУ ПОСТУПОВО КУПУВАТИ ЇЇ ЄВРОБОНДИ ТА ТИМЧАСОВО ЗНИЗИТИ ЦІНУ НА ГАЗ.**

17 грудня 2013 р. під час візиту Віктора Януковича до Москви, в рамках шостого засідання Українсько-Російської міждержавної комісії, було підписано ряд документів, які, за словами українських урядовців, мають врегулювати питання торговельних обмежень, посилити співпрацю в ряді стратегічних галузей, знизити ціну на газ до \$268,5 за тисячу кубометрів, та надати Україні \$15 млрд. за рахунок купівлі Росією українських євробондів. При цьому, жодних документів стосовно Митного союзу, як запевняють урядовці, підписано не було.

Аналіз списку з 14 підписаних в Москві документів дає підстави говорити, що лише в окремих випадках може йтися про конкретні економічні заходи. Серед них: План дій з врегулювання торговельних обмежень у двосторонній торгівлі між Україною і Російською Федерацією на 2013-2014 роки; Протокол між Кабінетом Міністрів України та Урядом Російської Федерації про поставки товарів за виробничою кооперацією в 2014 році; Угода між Кабінетом Міністрів України і Урядом Російської Федерації про реалізацію заходів державної підтримки з відновлення серійного виробництва літаків сімейства Ан-124 з двигунами Д-18Т та їх модифікаціями; Доповнення до контракту від 19 січня 2009 року між Національною акціонерною компанією «Нафтогаз України» і Відкритим акціонерним товариством «Газпром» купівлі-продажу природного газу в 2009-2019 роках. При цьому, спільні документи щодо виробництва літаків сімейства «Антонов» підписувалися вже неодноразово, проте так і не були реалізовані через позицію російської сторони. Що ж стосується решти підписаних в Москві документів, то це або меморандуми про наміри (активізувати співробітництва у сфері суднобудування і в сфері ракетно-космічної промисловості), або документи, які стосуються інших сфер, ніж економіка.

Не все однозначно і з обіцяною знижкою на газ. Виявилося, що підписане Доповнення до контракту від 19 січня 2009 року між НАК «Нафтогаз України» і ВАТ «Газпром» лише передбачає можливість надання такої знижки, яка може переглядатися кожний квартал. Схожа ситуація і з євробондами: Росія купуватиме їх частинами, причому, в 2013 р. – лише на \$3 млрд. **Тож можна припустити, що поетапні рішення Москви про ціну на газ та про купівлю чергової порції євробондів буде напряму залежати від поступливості України в політичних та економічних питаннях. Очевидно, що серед головних**

умов будуть – віддалення від ЄС та НАТО, і натомість – зближення із Митним союзом / Євразійським економічним союзом та ОДКБ. Адже недаремно Володимир Путін сказав журналістам: «Росія і Україна могли б щільніше взаємодіяти і на міжнародній арені, розширювати координацію позицій з актуальних глобальних проблем... Необхідно відновити всебічне співробітництво у військовій, військово-технічній сферах. Ми з президентом України багато щодо цього говорили»¹³.

В Москві українська та російська сторони також домовилися доручити урядам приділити пріоритетну увагу розвитку українсько-російського військово-технічного співробітництва; врегулювати ряд питань, що стосуються перебування Чорноморського флоту РФ в Криму, зокрема, щодо інвентаризації земельних ділянок та об'єктів нерухомості, узгодження пересувань військових формувань ЧФ територією України поза місцями їх дислокації, підготовки угоди про заміну озброєнь і військової техніки ЧФ. Очевидно, що Києву буде надзвичайно важко відстоювати свої інтереси при підготовці угод з даних питань, перебуваючи під постійним пресингом залежності від рішення Москви щодо знижки на газ та фінансових вливань через євробонди.

Українські експерти припускають, що хоча 17 грудня в Москві не було підписано ніяких документів щодо зближення України із Митним союзом, проте такі угоди можуть бути укладені вже найближчим часом. Під час інтерв'ю українським медіа 19 грудня Віктор Янукович заявив, що Уряд розглядає можливість приєднання України до деяких домовленостей, що діють між країнами Митного союзу: «Сьогодні уряд України, коли отримав ці документи, він розглядає ці положення, і після того, як будуть зроблені висновки, будуть прийматись прозорі рішення щодо того, до яких положень ми будемо приєднуватися, на яких умовах і так далі»¹⁴. Можна припустити, що більш конкретно зближення України із Митним союзом буде обговорюватися вже в 20-х числах грудня під час засідання Вищої євразійської ради в Москві, на яке запрошені президенти Білорусі, Казахстану, України, Вірменії та Киргизстану.

Погоджуючись на нібито «легкі» гроші, які пропонує Москва, Києву варто пам'ятати про високу ціну, яку доведеться заплатити за них вже в найближчій перспективі. Адже очевидно, що знижка на газ (причому не постійна, а тимчасова) перекреслить всі зусилля, які спрямовувалися на диверсифікацію його поставок, адже тепер ні реверс, ні будівництво терміналу скрапленого газу не будуть рентабельними. **Купівля Росією євробондів без жодних вимог щодо реформування економіки робить надто спокусливою можливість витратити отримані кошти на соціальні виплати напередодні президентських виборів 2015 р., а не на інфраструктурні проекти. При цьому, російські «позики» закриють доступ до кредитів МВФ та фінансової допомоги Євросоюзу.** В результаті, вже за кілька років Україна може опинитися винною Росії десятки мільярдів доларів, не маючи можливості їх погасити, так і не оздоровивши економіку, повністю залежна від російських енергоносіїв, і без підтримки з боку ЄС та МВФ. Крім того, політика зближення із Митним союзом значно посилить і без того напружену політичну ситуацію в державі. **За таких умов Київ ризикує перетворитися із суб'єкта переговорів із Москвою та Брюсселем/Берліном на об'єкт торгів між ними, і, відповідно, витратити можливість не лише торгуватися за приєднання до тих**

¹³ Путін пропонує Януковичу "координувати" зовнішню політику. - <http://www.pravda.com.ua/news/2013/12/17/7007388/>

¹⁴ Янукович: Україна може приєднатися до деяких договорів Митного союзу. - <http://www.pravda.com.ua/news/2013/12/19/7007713/>

чи інших інтеграційних об'єднань, а й взагалі самостійно розпоряджатися власною долею.

ВИКОНАВЧА ВЛАДА

13.12. 2013. Арбузов: Україна відновлює переговори про асоціацію з ЄС

Перший віце-прем'єр у четвер відвідав Брюссель, де провів перемовини з єврокомісаром із розширення Євросоюзу Штефаном Фюле. Після них Арбузов повідомив, що Україна відновлює підготовку до підписання Угоди про асоціацію з ЄС.

Політична воля підписати угоду у Києва є, і це зроблять після того, як сторони відпрацюють усі проблемні питання, заявив віце-прем'єр.

Водночас, як відзначив кореспондент Reuters, чиновник не назвав конкретних строків підписання, обмежившись невизначеним "скоро".

Водночас пан Фюле пообіцяв Україні фінансову підтримку в разі підписання Угоди.

"Нелегкий діалог"

"Відбувся плідний, нелегкий діалог. Ми домовились про започаткування переговорів високого рівня для того, аби забезпечити підписання Угоди про асоціацію. Буде графік переговорів, переговори будуть продовжені і скоро будемо готові до підписання Угоди", - цитує слова пана Арбузова УНІАН.

Фюле, своєю чергою, пообіцяв, що ЄС надасть Україні фінансову допомогу та посприє у переговорах із Міжнародним валютним фондом - якщо Київ засвідчить серйозність своїх намірів щодо асоціації.

Але жодних конкретних цифр він також не назвав.

"Суми лунають різні - від 5 мільярдів до 160 мільярдів євро. Ми не обговорювали конкретних цифр. Ми говорили, що потрібно того, аби Угода про асоціацію була підписана та імплементована. У цьому разі ми надамо нашу підтримку", - заявив пан Фюле після переговорів, які, за даними інформантів, тривали понад три години.

"Ми дали чітко зрозуміти нашим українським партнерам, що ЄС є найбільшим донором українського майбутнього з точки зору модернізації", - сказав єврокомісар.

Фюле також сказав, що з Україною працюватиме принцип "більше-за-більше" - коли Київ демонструватиме прогрес на шляху євроінтеграції і проведення реформ, тоді ЄС буде виділяти і більше коштів Україні.

До складу української делегації, яка проводила переговори у Брюсселі, входили міністр доходів та зборів Олександр Клименко, міністр економіки Ігор Прасолов та голова Нацбанку Ігор Соркін.

Багато оглядачів відзначають, що українська економіка відчуває великі труднощі, і Україні конче потрібні міжнародні кредити.

Микола Азаров у четвер заявив, що в разі підписання угоди про асоціацію з ЄС Україні необхідна фінансова допомога в розмірі 20 мільярдів євро. Причому кредитів, а не безоплатної допомоги.

У кінці листопада уряд говорив про увосьмеро більшу суму.

BBC Україна

13.12.2013. Азаров: президент їде до Москви, аби зняти суперечності

Микола Азаров запевняє, що 17 грудня у Москві йтиметься про торгівлю, а не приєднання до Митного союзу

Під час візиту президента Віктора Януковича до Москви, запланованого на 17 грудня, буде підписано низку угод, які дозволять зняти проблеми у торгівлі між Україною та Росією, - заявив український прем'єр Микола Азаров.

"У вівторок намічається поїздка нашого президента до Москви для того, щоб вже на рівні президентів оформити підписання цілої низки угод, що знімають усі, або, принаймні, переважну більшість, суперечностей (у торгівлі - Ред.)", - заявив Микола Азаров.

Прем'єр твердить, що йдеться про угоди, пов'язані як із митними правилами, так і з вимогами стандартизації у таких галузях, як енергетичне та транспортне машинобудування, судно- та авіабудування. Загалом, планують підписати близько 13 угод.

Водночас Микола Азаров наголосив, що під час засідання українсько-російської міжурядової комісії чи зустрічі президентів 17 грудня у Москві жодні документи щодо інтеграції України до Митного союзу не підписуватимуться.

"Ми усвідомлюємо важливість ринку Російської Федерації для відновлення економіки. Щоб уникнути краху економіки, ми повинні відновити у колишньому обсязі наш торговельно-економічний обіг із Російською Федерацією", - вкотре наголосив Микола Азаров.

Але, говорячи про плани українського уряду повністю відновити обсяги торгівлі із Росією, прем'єр не пояснив, як у ці плани вкладаються наміри Києва скорочувати імпорт російського газу. За словами Миколи Азарова, цього року обсяги імпорту скоротяться до 26 млрд кубів проти 37 млрд кубометрів минулого року.

Паралельно голова українського уряду заявив, що "ми ні на хвилину не перериваємо переговорний процес з Євросоюзом". Він також повідомив, що уряд планує залучити до переговорного процесу із ЄС представників найбільших українських підприємств, "щоб обговорити асоціацію з точки зору інтересів нашої економіки".

У той таки час міністерство закордонних справ Литви, яка нині головує у Європейському Союзі, вчергове озвучило позицію Брюсселя про те, що Угода про асоціацію та вільну торгівлю із Україною не переглядатиметься, і під час переговорів може йтися лише про імплементацію угоди.

"Ми вже говорили неодноразово про те, що не йдеться про нові переговори стосовно Угоди, так само, як не йдеться про тристоронні консультації із залученням Росії", - заявив міністр закордонних справ Литви Лінас Лінкявічус, який нині перебуває у Києві.

"Ми домовились про започаткування переговорів високого рівня для того, аби забезпечити підписання Угоди про асоціацію. Буде графік переговорів, переговори будуть продовжені і скоро будемо готові до підписання угоди", - сказав пан Арбузов.

Штефан Фюле, своєю чергою, пообіцяв, що ЄС надасть Україні фінансову допомогу та посприє у переговорах із Міжнародним валютним фондом - якщо Київ засвідчить серйозність своїх намірів щодо асоціації.

Водночас сторони не озвучили конкретних строків підписання та розміру можливої допомоги.

BBC Україна

18.12.2013. Азаров: московські домовленості дали перспективу стабільності і зростання

Українсько-російські домовленості, досягнуті у Москві, дозволили зняти найгостріші ризики для української економіки, - заявив прем'єр-міністр України Микола Азаров.

При цьому українська опозиція називає угоди з Росією "зрадою українців".

17 грудня президент Віктор Янукович, перебуваючи з візитом у Москві, підписав понад десяток угод.

Наприкінці листопада уряд України оголосив, що призупиняє підготовку до підписання Угоди про асоціацію з ЄС.

"Історична подія"

Хоча криза зберігається, але головні фактори, які могли дестабілізувати фінансово-економічну ситуацію в країні, ліквідовані, каже прем'єр.

"Я сьогодні можу твердо заявити: настав переломний момент, у нас з'явилася перспектива і тверда впевненість, що ми утримуємо як соціальну стабільність, так і фінансово-економічну стабільність. Ніщо зараз не загрожує стабільності фінансово-економічної ситуації в країні, наголошую, ніщо, ніякий економічний фактор", - заявив прем'єр, відкриваючи засідання уряду.

Микола Азаров також заявив, що завдяки московським домовленостям український уряд може складати кращі плани щодо державних фінансів, бюджету та відновлення економіки на наступний рік.

"Було підписано широкий пакет угод, які відкривають для економіки України гарні перспективи на наступні роки, а уряду дають можливість прийняти сьогодні бюджет соціального, підкреслюю, і економічного розвитку країни, що було до сьогоднішнього часу просто неможливо", - заявив прем'єр, повідомивши, що уряд найближчим часом подасть на розгляд парламенту оновлений проект бюджету на 2014 рік.

При цьому ключовою угодою у цих домовленостях Микола Азаров вважає зниження ціни на російський газ:

"Вчора відбулася, дійсно, історична подія. Після трьох з половиною років дії газового контракту, який день за днем знекровлював вітчизняну економіку, президенту України вдалося поставити крапку в історії тієї зради національних інтересів, за яку несуть відповідальність політичні сили, що й сьогодні провокують нестабільність в країні", - твердить прем'єр.

Водночас він розповів про своє бачення того, як розвивалися б події, якби Київ підписав Угоду про асоціацію з ЄС.

"Очевидно, що після кілька днів гучних аплодисментів з приводу підписання Україною накрила б жорстка реальність. Вже сьогодні ми були б змушені піти на вимоги Міжнародного валютного фонду, а саме: вдвічі підвищити тарифи на житлово-комунальні послуги, різко знецінити національну валюту (до речі, все, поставили крапку на цьому), скоротити витрати

бюджету до мінімуму, скасувати державну підтримку сільського господарства; заморозити зарплати і пенсії та соціальні допомоги, а іноді і скоротити їх", - заявив прем'єр, і назвав рішення уряду про призупинення підписання Угоди про асоціацію з ЄС, ухвалене наприкінці листопада, "важким, але необхідним рішенням", яке дозволило укласти нові угоди із Росією.

17 грудня під час візиту до Москви президента України Віктора Януковича було підписано 14 угод, серед яких ключовими є угода між "Нафтогазом" та "Газпромом" про зниження ціни на російський газ для України з нинішніх 400 до 268,5 доларів за тисячу кубів, надання кредиту у 15 млрд доларів через викуп за кошти російського стабілізаційного фонду українських державних облігацій, а також "дорожня карту" врегулювання торговельних відносин.

Досі деталі угод залишаються невідомими, і це дає опозиції та експертам привід припускати, що справжня "ціна" укладення останніх угод із Росією може виявитися завищеною для України.

Крім того, як українські, так і іноземні оглядачі наголошують, що московські домовленості можуть надати лише тимчасову "передидшу" українському уряду, що вони жодним чином не вирішують ключові проблеми української економіки, які й призвели до кризи, а у перспективі можуть навіть погіршити ситуацію, адже дадуть можливість українській владі ще на якийсь час відкладати структурні економічні реформи.

BBC Україна

ДВОСТОРОННІ ВІДНОСИНИ

РОСІЯ

12.12.2013. Путін про Україну: Росія нічого нікому не нав'язує

Володимир Путін виступив зі щорічним посланням Федеральним Зборам

Росія "нічого нікому не нав'язує" і готова працювати на експертному рівні з Україною з питань щодо Митного союзу, заявив президент Володимир Путін під час виступу перед російськими Федеральними Зборами.

Російський президент зазначив, що Україна ще до протестних подій у Києві заявила про бажання бути присутньою в Митному Союзі як спостерігач та була зацікавлена у приєднанні до окремих угод союзу.

Тим часом, глава зовнішньополітичного відомства ЄС Кетрін Ештон у четвер заявила, що президент України Віктор Янукович запевнив її у своїх намірах підписати угоду з ЄС.

"Ми нічого нікому не нав'язуємо, але якщо у наших друзів є бажання спільної роботи, ми готові до продовження цієї роботи на експертному рівні", - сказав пан Путін, якого цитує агенція "Інтерфакс".

Російський лідер також зазначив, що проект Митного союзу базується на реальних економічних інтересах, і додав, що його не треба протиставляти Євросоюзу.

"Наш інтеграційний проект заснований на рівноправності, на реальних економічних інтересах. Будемо послідовно просувати євразійський процес, не протиставляючи його іншим інтеграційним проектам, зрозуміло, і такому зрілому інтеграційному проекту як європейський", - заявив Володимир Путін.

Минулого тижня, коли президент Янукович здійснив короткий візит до російського Сочі, повертаючись із Китаю, у пресі з'явилися повідомлення, що на зустрічі з Путіним він погодився на вступ України до Митного союзу.

Однак згодом речники обох президентів спростували цю інформацію і заявили, що питання можливого приєднання до Митного союзу на зустрічі Януковича і Путіна не обговорювалося.

У листопаді український уряд вирішив зробити паузу у підготовці до підписання Угоди про асоціацію з ЄС, пославшись на економічний тиск Росії.

Відтак Україна не підписала угоду з ЄС на саміті "Східного партнерства" у Вільнюсі 29 листопада, що спровокувало масові проєвропейські протести в українських містах.

BBC Україна

13.12.2013. Росія закликала ЄС не втручатися у справи України

Росія закликає партнерів в Європейському Союзі не втручатися у внутрішні справи України. Таку позицію озвучив заступник міністра закордонних справ РФ Олексій Мешков.

"З нашого боку ще раз була підкреслена важливість невтручання у внутрішні справи України", - сказав російський чиновник на переговорах з віце-прем'єром - міністром закордонних справ Греції Євангелосом Венізелосом

За словами Олексія Мешкова, потрібно "дати можливість українцям самим визначатися з їх вибором", пише РІА "Новості".

"Треба менше зараз декому з наших партнерів виступати на тему України. Нам принципово важливо не розгойдувати човен, а дійсно шукати шляхи вирішення нагальних економічних проблем Європи. А такі проблеми на майданах не вирішуються, а вирішуються саме за столом серйозних переговорів пошуку шляхів виходу Європи з економічної кризи, поліпшення економічної ситуації в тій же Україні", - заявив заступник міністра.

Олексій Мешков нагадав також, що більша частина держав "Східного партнерства" є членами СНД, є члени ОДКБ, з ними підписані сотні багатосторонніх угод у цих форматах.

"І поводити себе так, що ніби цього нічого не існує, а вибудовувати відносини з нуля з цими державами, на мій погляд, було б неправильно. Принципово важливо якраз враховувати всі ці моменти і діяти саме в інтересах цих країн, в інтересах економічного розвитку і соціального благополуччя", - сказав дипломат.

Пан Мешков підкреслив, що Росія готова до цього у відносинах зі своїми партнерами.

Резолюція Європарламенту

У четвер Європейський парламент ухвалив резолюцію щодо ситуації в Україні "Наслідки вільнюського саміту та майбутнє "Східного партнерства".

Європарламент висловив солідарність з учасниками акцій громадянської непокорі в Україні та наголосив на рішучій підтримці якомога швидшого підписання угоди про асоціацію з Європейським Союзом.

Депутати Європарламенту привітали ухвалення резолюції щодо України синьо-жовтими прапорами

Водночас депутати також вкотре засудили політичний та економічний тиск і погрози торгових санкцій на адресу України з боку Росії.

У Європарламенті наголосили на потребі разом адекватно реагувати на тиск, який чинить Росія на східних партнерів, і закликали Європейську Комісію розглянути можливі контрзаходи.

Також 12 грудня стало відомо, що Україна відновлює підготовку до підписання угоди про асоціацію з ЄС.

Про це повідомив перший віце-прем'єр-міністр України Сергій Арбузов після перемовин з єврокомісаром із розширення Євросоюзу Штефаном Фюле у Брюсселі.

"Ми домовились про започаткування переговорів високого рівня для того, аби забезпечити підписання Угоди про асоціацію. Буде графік переговорів, переговори будуть продовжені і скоро будемо готові до підписання угоди", - сказав пан Арбузов.

Штефан Фюле, своєю чергою, пообіцяв, що ЄС надасть Україні фінансову допомогу та посприє у переговорах із Міжнародним валютним фондом - якщо Київ засвідчить серйозність своїх намірів щодо асоціації.

Водночас сторони не озвучили конкретних строків підписання та розміру можливої допомоги.

BBC Україна

16.12.2013. Янукович у Москві: які угоди підпишуть Україна та Росія

Віктор Янукович у вівторок зустрінеться зі своїм російським колегою Володимиром Путіним

На засіданні Українсько-Російської міждержавної комісії під головуванням президентів Володимира Путіна і Віктора Януковича підпишуть низку угод, які дозволять зняти проблеми у торгівлі між Україною та Росією.

Також за підсумками засідання у Москві 17 грудня під час підписання відповідних протоколів між "Газпром" і "Нафтогазом" може бути визначена нова ціна на газ для України.

Як повідомив глава Адміністрації президента та секретар української частини комісії Сергій Львович, за результатами засідання планується підписати вагомий пакет двосторонніх документів, зокрема в сферах економіки, промислової кооперації та культурно-гуманітарної взаємодії.

Окрема увага буде приділена подальшому розвитку прикордонного співробітництва між Україною та РФ, повідомили у прес-службі президента.

Речник Володимира Путіна Дмитро Песков заявив, що у вівторок буде підписано "значний пакет" угод, водночас він відмовився коментувати їхній зміст. Також можливу газову угоду відмовилися коментувати у "Газпромі", "Нафтогазі" та російському Міністерстві енергетики, пише Bloomberg.

Водночас українська влада вкотре наголосила, що у Москві не підписуватимуть документів про співпрацю чи приєднання України до Митного Союзу.

Напередодні учасники Народного віча на Майдані Незалежності ухвалили резолюцію про неприпустимість приєднання України до Митного союзу.

У вівторок, у день візиту Віктора Януковича до Росії, опозиція скликає чергове віче у центрі Києва.

Ціна на газ

Лідер фракції "Партії регіонів" Олександр Єфремов повідомив, що у вівторок у Москві можуть визначити нову ціну на газ для України.

"Є протокол, який підготовлений для підписання між "Газпромом" і "Нафтогазом України", так як це суб'єкти безпосередньо господарювання. У цих протоколах стоїть питання про ціну на газ. Яка там конкретно ціна - не вказано", - заявив пан Єфремов.

За його словами, якщо протокол підпишуть, то ціна на газ стане відома у вівторок ввечері або в середу.

Свою чергою прем'єр-міністр Микола Азаров також висловив сподівання, що в Росії українська сторона зможе змінити ціну на газ.

"Ми не просили для себе жодних знижок, ми говоримо тільки про європейські ціни, про європейські принципи у підходах до ціноутворення, і я сподіваюся, що ми це питання остаточно вирішимо на зустрічі двох президентів", - сказав прем'єр в інтерв'ю телеканалу "Інтер".

Микола Азаров також сподівається, що 17 грудня буде врегульоване питання нерентабельності української газотранспортної системи через зниження обсягів закупівлі Україною газу й прокачування Росією газу через українську територію.

Зі слів прем'єра, також планується поновлення переговорів про створення тристороннього консорціуму (Україна, Росія і Європейський Союз) з управління ГТС і забезпечення прозорого принципу роботи.

Знижка з умовами

Як повідомив лідер руху "Український вибір" Віктор Медведчук, Україна може отримати як мінімум 25% знижку на російський газ.

"Я вважаю, що ціна на газ буде знижена", - цитує пана Медведчука, якого українські ЗМІ називають соратником Володимира Путіна, Bloomberg.

За його словами, Росія може погодитися знизити ціну на 100-140 доларів за тисячу кубометрів. На сьогодні Україна платить за газ понад 400 доларів.

"Путін і Янукович зустрічаються завтра в Москві, і є "велика ймовірність" того, що ці дві країни підпишуть газову угоду", - сказав міністр енергетики України Едуард Ставицький.

Водночас посол Євросоюзу в Україні Ян Томбінський висловив стурбованість з приводу можливих переговорів Києва і Москви щодо зниження ціни на російський газ.

"Якщо ви розраховуєте на допомогу із зовнішніх джерел поставок, то це впливає на вашу безпеку, оскільки вам завжди ставлять якісь умови", - сказав він у понеділок.

За його словами, ціну на російський газ для України ніколи не визначатимуть економічні умови: "Це ціна, яка продиктована певним політичним рішенням".

"Спекуляції" на тему Митного Союзу

За словами Миколи Азарова, під час візиту планується підписання дорожньої карти із усунення розбіжностей між Україною й Росією в торгівлі.

Прем'єр твердить, що йдеться про угоди, пов'язані як із митними правилами, так і з вимогами стандартизації у таких галузях, як енергетичне та транспортне машинобудування, судно- та авіабудування. Загалом, планують підписати близько 13 угод.

Водночас український прем'єр наголосив, що під час засідання українсько-російської міжурядової комісії чи зустрічі президентів 17 грудня у Москві жодні документи щодо інтеграції України до Митного Союзу не підписуватимуться.

"Усі такі документи (міждержавні) проходять початок через розгляд в уряді. У тих документах, які зараз прийняті урядом і спрямовані для розгляду міждержавною комісією, немає жодного документа, що як би побічно або непобічно, або взагалі мали якесь відношення до Митного Союзу. Це просто спекуляції", - зазначив прем'єр.

Микола Азаров виключив, що в Росії будуть підписані таємні документи.

Ймовірність підписати документи про співпрацю чи приєднання України до Митного Союзу також заперечили у Міністерстві закордонних справ України.

"Я бачив ці документи - вони проходили через МЗС. Будуть підписуватися меморандуми, протоколи про наміри, угоди - вони були в інтернеті і жодним чином не стосуються нашої співпраці, тим більше, приєднання до Митного Союзу", - заявив заступник міністра закордонних справ Андрій Олєфіров в понеділок в Києві.

Народний контроль

Учасники Народного віче на Майдані Незалежності у неділю ухвалили резолюцію про неприпустимість приєднання України до Митного Союзу з Росією, Білоруссю та Казахстаном.

"Український народ категорично забороняє Януковичу підписувати угоду про вступ у Митний союз", - зачитав резолюцію зі сцени Майдану член фракції "Батьківщина" Борис Тарасюк.

У резолюції також зазначається, що 17 грудня о 18.00 на Майдані має зібратися чергове віче.

"На 18 годину 17 грудня - дату можливого підписання угоди - Майдан постановляє зібрати чергове народне віче, щоб сотні тисяч людей самою своєю присутністю застерігали Януковича від акту державної зради", - зазначається у резолюції.

Масові акції почалися в Києві й у багатьох регіонах України після того, як 21 листопада Кабінет Міністрів вирішив призупинити підготовку до підписання угоди про асоціацію з ЄС.

Нова хвиля акцій почалася після розгону міліцією мирного мітингу на Майдані в ніч на 30 листопада.

BBC Україна

17.12.2013. Україна і Росія домовилися про зняття торговельних обмежень

Віктор Янукович назвав зустріч з президентом Путіним стратегічною

Росія і Україна підписали в Кремлі план дій для врегулювання торговельних обмежень на 2013-2014 роки.

Відповідний документ після зустрічі президентів та засідання міждержавної комісії підписали міністри економіки двох країн.

Крім того, урядовці Росії та України підписали угоду про відновлення серійного виробництва літаків сімейства Ан-124 та інші документи.

Опозиція заявляла, що у вівторок Віктор Янукович може погодитися на вступ України до Митного союзу в обмін на багатомільярдний кредит та знижку на газ, однак в уряді це заперечували.

За словами пана Путіна, вони вийшли на підписання важливих документів, у тому числі про спрощення перетину російсько-українського кордону.

Раніше прес-служба президента Віктора Януковича повідомила, що в Москві буде підписаний "вагомий" пакет документів, зокрема в сферах економіки, промислової кооперації, прикордонної співпраці та культурно-гуманітарної взаємодії.

На початку зустрічі президент Росії Володимир Путін сказав, що за останній час українські і російські уряди "дуже добре попрацювали на чутливих напрямках", уточнивши, що йдеться про енергетику, машинобудування, космос, авіацію і суднобудування.

"У нас сьогодні є всі шанси зміцнити нашу договірно-правову базу в цьому відношенні, створити всі необхідні умови для того, щоб торгово-економічні зв'язки між Росією і Україною просунулися вперед", - сказав президент Росії, якого цитує його прес-служба.

Віктор Янукович у відповідь сказав: "Якщо ми щось не підпишемо з Вами сьогодні, то найближчим часом ми повинні підписати і працювати далі. Тобто наша сьогоднішня зустріч, звичайно... є певною мірою стратегічною".

Він також висловив сподівання, що газове питання між двома країнами буде врегульоване "на принципах взаємної вигоди".

За словами російського президента, за два минулі роки товарообіг між Росією і Україною знизився на 11% і 14,5% відповідно.

"І звісно, настав час вжити енергійних заходів, щоб не лише повернутися на рівень попередніх років, а й створити умови для руху вперед", - сказав Володимир Путін.

Шевченко і заробітчани

Президенти також розповіли, що говорили про святкування 200-річного ювілею Тараса Шевченка в 2014 році.

"Наші колеги в цій сфері також попрацювали, є конкретні пропозиції щодо розвитку гуманітарної співпраці", - сказав пан Путін.

"Це той поет, який багато в чому об'єднує наші народи, - сказав Віктор Янукович. - Це такий провидець, який багато-багато бачив і заповідав".

За словами пана Путіна, в Росії лише за офіційними даними працює близько 1,5 млн "людей з України", а за неофіційними - до 5 млн.

"Це велика кількість людей, яким, звісно, потрібно створювати сприятливі умови для того, щоб вони могли тут вільно жити, працювати, перетинати кордон і допомагати своїм родинам, які очікують дома підтримки. Ми про все це сьогодні поговоримо", - сказав президент РФ.

Судячи зі стенограми публічної частини розмови двох президентів, вони не порушували тему масових протестів в Україні.

Тим часом опозиція скликає у Києві чергове народне віче проти дій влади, початок якого заплановано на 18.00.

BBC Україна

17.12.2013. Росія на третину знижує ціну на газ для України

Про вступ України до Митного союзу на переговорах не йшлося, сказав Володимир Путін

"Газпром" зможе продавати газ в Україну за ціною 268,5 доларів за тисячу кубометрів, а Росія виділить Україні 15 млрд доларів у цінних паперах українського уряду, заявив президент Росії Володимир Путін.

Таку заяву він зробив у Кремлі після зустрічі з президентом України Віктором Януковичем і засідання українсько-російської міждержавної комісії.

Він також заявив, що не обговорював з паном Януковичем вступ України до Митного союзу.

В опозиції підписані документи назвали "зрадою українців" і зажадали оприлюднити, що саме президент Янукович пообіцяв своєму російському колезі за поступки.

Тим часом на Майдан Незалежності в Києві зібралися тисячі людей, щоб висловити протест проти можливого вступу України в Митний союз.

"Тимчасове рішення"

"Газпром" і "Нафтогаз України" у вівторок у присутності президентів двох країн підписали додаток до газової угоди від 2009 року, повідомляє "Інтерфакс".

Як заявив на прес-конференції Путін, документ дозволить "Газпрому" поставляти газ в Україну за ціною 268,5 доларів за тис. кубометрів, тоді як нині вона становить понад 400 доларів.

"У всякому разі, ми вважаємо, що це теж тимчасове рішення. Маючи на увазі, що довгострокові, довготривалі домовленості мають і будуть досягнуті. Це стосується і поставок газу на Україну, це стосується і забезпечення безперебійного транзиту російським споживачам в Європі", - заявив президент РФ.

Український віце-прем'єр Юрій Бойко сказав, що нова ціна почне діяти з 1 січня 2014 року.

Пан Путін також сказав, що Росія розмістить в цінних паперах українського уряду частину своїх резервів з Фонду національного добробуту.

"Враховуючи труднощі української економіки, пов'язані значною мірою зі світовою фінансовою та економічною кризою, з метою підтримки бюджету України уряд РФ прийняв рішення розмістити у цінних паперах українського уряду частину своїх резервів з Фонду національного добробуту обсягом 15 млрд доларів США", - сказав Володимир Путін.

Віце-прем'єр-міністр України Юрій Бойко уточнив журналістам, що мова йде про кредит, повідомляють "Українські новини".

"Це кредит, котрий, як говорив Президент Росії, спрямований на підтримки бюджету України", - сказав пан Бойко, не уточнивши, під які відсотки Росія дає таку позику.

Під час переговорів у Москві Україна і Росія домовилися також про план дій для зняття торговельних обмежень.

"Ганебні угоди"

Українські опозиційні лідери розкритикували домовленості в Кремлі, назвавши їх "ганебними" і заявивши про "зраду українців".

Домовленості в Москві йдуть всупереч інтересів української держави, заявив зі сцени на Майдані Незалежності лідер "Свободи" Олег Тягнибок.

"Ті документи, що зараз підписані, ми не сприймаємо. Це крах української економіки, це задача українських інтересів", - сказав він.

За його словами, той факт, що Росія дає Україні кредит 15 млрд доларів під державні гарантії, означає, що "кожен з нас фактично вже винен Москві".

Віталій Кличко, лідер УДАР, закликав президента розповісти, що конкретно він пообіцяв російському президенту в обмін на поступки.

"Ми вимагаємо від Янукович інформації: на яких підставах і за що були підписані ці угоди", - сказав він.

За його словами, кредитна домовленість на 15 млрд доларів могла бути підписана під заставу українського майна: стратегічних об'єктів, підприємств, машинобудування, авіабудування та енергетичних підприємств.

"Янукович - мій персональний суперник, я викликаю його на ринг", - додав пан Кличко.

Він також нагадав про ключову вимогу опозиції для виходу з політичної кризи: дострокові вибори.

За словами лідера фракції "Батьківщина" Арсенія Яценюка, опозиції бракує дев'ять підписів парламентарів для вимоги до президента про відставку уряду.

Він також сказав, що опозиція вимагає повернутися до "старої" редакції Конституції зразка 2004 року, за якою президент має менше повноважень, ніж нині.

BBC Україна

17.12.2013. Що означають домовленості в Москві - думки експертів

Офіційних даних про те, що отримала Москва в обмін за поступки Києву, поки що немає.

Що може означати закупівля Росією українських державних облігацій, а також відчутна знижка на газ, про яку Клацнути домовилися в Москві український і російський президенти?

Наскільки це вигідно для України і чи врятує це ситуацію, яку останнім часом уряд називав переддефолтною?

З такими запитаннями BBC Україна звернулася до політичних та економічних експертів.

Володимир Фесенко, політолог:

Домовленості, які були озвучені у Москві, я би назвав операцією "врятувати президента Януковича".

Але нічого особистого з боку Путіна – ніяких особистих симпатій до самого Януковича, ні до України. За усім цим, безумовно, стоїть банальний прагматичний жорсткий інтерес і конкретна політична логіка.

Путін допомагає Януковичу утриматися. Утриматися, перш за все, соціально-економічно, тому що в Україні дуже складна фінансова та економічна ситуація. Якщо б вона погіршувалася, це б послабило політичний режим Януковича і посилило ризики його усунення від влади або найближчим часом, або на президентських виборах.

З іншого боку, за рахунок цих домовленостей фактично закривається шлях для Януковича на Захід, повернення до домовленостей з ЄС. Зараз він буде прив'язаний до Росії і цей "газовий наркотик" використовується, щоби тримати українських керівників на "газовій голці".

Крім того, Путін сподівається, що це допоможе трошки загасити пожежу Майдану, хоча б економічно зменшити її ризики.

І знижка в ціні на газ, і повідомлення про величезний кредит – усе це викликатиме серйозні підозри та звинувачення. Диявол, як відомо, ховається в деталях. І ми поки що не знаємо цих деталей.

Наприклад, щодо кредиту, то йдеться про те, що він може видаватися під заставу конкретних стратегічних об'єктів на території України. Яких саме – треба дочекатися або підтвердження, або спростування цієї інформації.

Щодо ціни на газ теж виникає питання: або доведеться допускати росіян до контролю та управління українською газотранспортною системою – ідея спільного підприємства, про що давно йдеться – або така знижка в ціні на газ може бути обумовлена політичними домовленостями, про сутність яких ми знатимемо пізніше.

Йдеться про можливість участі України у Митному Союзі або у Євразійському економічному союзі. Просто зараз про це можуть не сказати, а озвучити це наступного року, ближче до президентських виборів.

Валерій Чалий, політолог Українського центру економічних і політичних досліджень ім. Разумкова:

Багато експертів очікували, що президент Росії не прийме президента України в ситуації, коли у нього не вирішені внутрішньополітичні питання.

Але, мабуть, ступінь компромісу з боку українського президента настільки задовольнив російську сторону, що було прийнято рішення завершити цю угоду зараз.

Для мене очевидно, що вибір президент України Віктор Янукович зробив ще до поїздки в Вільнюс, де не було підписано угоду про асоціацію з ЄС.

Швидше за все, пакет конкретних угод з Росією буде підписаний і оформлений трохи пізніше, не зараз, а рамкові рішення будуть підписані сьогодні і дозволять ввести в дію ті домовленості президентів, які досягалися кулуарно, в закритому режимі протягом місяця.

Сергій Таран, директор Міжнародного інституту демократії:

Якби Янукович не взяв кредит у Росії, то більше йому нізвідки брати гроші.

Майдан – це, звичайно, дуже серйозно для Януковича, але це не вирішальний фактор при прийнятті рішень. Бо якщо країна буде в стані дефолту, то стоїть Майдан чи не стоїть – це вже інша справа. Гроші треба брати звідкись, незважаючи на Майдан. У Заходу гроші він брати не хоче, бо тоді треба виконувати якісь реформи.

Майдан вплинув на те, що Янукович і навіть Азаров почали відмовлятися (принаймні, публічно) від ідеї Митного союзу. Але Майдан не вплинув на той факт, що Україні потрібні гроші. Якщо завтра не будуть забезпечені соціальні виплати, Майдан збере ще більше людей.

Кожного разу, коли український лідер їде до Росії, у більшості українців починається передінфарктний стан: всі бояться, що ж він цього разу здасть – чи то стратегічну галузь, чи то якийсь завод, чи то знову Севастополь.

Юрій Корольчук, експерт Інституту енергетичних стратегій:

Знижка на газ, яку отримала Україна була прогнозованою і давно очікуваною попри те, що переговори велися протягом трьох років.

Є такий момент, що ця знижка є перехідною. Далі Україна і Росія не лише проводитимуть різноманітні проекти у машинобудівній галузі, космічній, суднобудування, але й переходитимуть

до більш тісних проектів в енергетиці. Це стосуватиметься не лише тих проектів, які тривають зараз – добудови двох блоків Хмельницької АЕС – але й майбутнього розвитку ГТС України.

Попри нинішні заяви, що знижки вдалося досягнути без прогнозованої здачі ГТС і без створення консорціуму, Росія заявила, що й надалі зацікавлена у подальшій спільній експлуатації української ГТС. Ми знаємо, що споживання газу сьогодні у ЄС зростає. І для Росії, якій не вдається так швидко наростити обсяги поставок через Північний потік, українська ГТС залишається єдиним стабільним проектом, який надалі дозволяє транспортувати газ в Європу.

Але це не означає, що Україна отримає цю знижку безкоштовно. Доведеться "віддячувати" своїм партнерам з Росії. Насамперед тим, щоби гарантувати поставки газу до ЄС, виконувати свої зобов'язання щодо закачування газу в підземні сховища. Тільки в такому разі Росія збільшуватиме транзит газу через територію України.

Головний момент, щоб ми цю знижку не проїли, а щоб зараз далі продовжувалися проекти порятунку житлово-комунального господарства, наведення ладу у теплопостачанні, заміна старої інфраструктури, утеплення будинків. Далі реалізовувати проекти з видобутку власного газу. Не треба забувати про LNG-термінал, який є реалізованим проектом. Якщо все це буде зроблено, то через тих п'ять років, коли закінчується чинний контракт з "Газпромом", ми можемо вийти на зовсім іншу ситуацію- коли не ми проситимемо "Газпром" про знижку, а вони проситимуть нас купити у них газ.

Якщо Україна використає ці шанси, якщо ця знижка на газ не стане таким собі "видихом", після якого ніхто нічого не робитиме, тоді це буде добре для України.

Олександр Жолудь, експерт Міжнародного центру перспективних досліджень:

На сьогодні додатковий притік іноземної валюти в Україну трішки покращить ситуацію з тим, що зараз відбувається на валютному ринку. Там, як відомо, попит на валюту перевищує пропозицію, а розмір резервів національного банку найменший за останні кілька років.

Відповідно, якщо ми отримаємо додаткові кошти, частина цієї валюти буде обмінювана в Національному банку, бо бюджет робить свої виплати в гривні. Тобто таким чином збільшиться резерв Нацбанку, частина цих коштів піде на виплати за зовнішніми боргами, яких за наступні два роки Україна має виплатити на загальну суму близько 17 млрд доларів.

Поки що деталей (щодо ціни, яку заплатить Україна за знижку на газ. - Ред.) немає. Ці деталі є лише у самих переговорників, і тут треба казати про ціну чисто економічну, тобто ті ставки, під які ми зможемо продати свої облігації РФ, і політичні поступки, які зробить Україна.

BBC Україна

18.12.2013. Захід стримано реагує на домовленості України з Росією

Україна вчергове "зависла" між Сходом і Заходом

Реакція Заходу на рішення Росії надати Україні 15-мільярдну позику та знижку на газ поки що стримана.

Зокрема, і в ЄС, і в США заявили, що ще вивчають деталі цих угод, а європейські політики наголосили, що домовленості не повинні заважати євроінтеграції України.

Водночас в Росії кажуть: переговори показали, "де в Україні друзі - на Заході чи на Сході".

"ЄС не змушує вибирати"

Комісар із розширення Євросоюзу Штефан Фюле заявив у Брюсселі, що ЄС вітає домовленості між двома країнами за умови, що вони не суперечать руху України до асоціації.

"Ми повинні побачити, про що сторони домовились та що саме підписали. Але загалом ми завжди дотримувалися думки, що Угода про асоціацію України з ЄС не змушує Україну вибирати між Москвою та Брюсселем", - сказав Фюле.

"Якщо переговори в Москві нормалізували українсько-російські торговельні відносини на користь обох сторін, і якщо ці домовленості не суперечать зобов'язанням, які українці взяли на себе, коли 18 вересня уряд Кличука схвалив текст Угоди про асоціацію, то, думаю, такий розвиток подій можна лише вітати", - сказав єврокомісар.

Новообраний канцлер Німеччини Ангела Меркель також наголосила, що зв'язки з Росією не повинні заважати євроінтеграції України.

"Зараз виглядає, що це пропозиція "або-або", - сказала пані Меркель ARD TV.

"Цьому треба покласти край, ... торги не здатні вирішити проблеми", - наголосила вона.

Досвідчений дипломат Франк-Вальтер Штайнмаєр, якого напередодні призначили міністром закордонних справ Німеччини, у своєму інавгураційному виступі у вівторок розкритикував Росію за тиск на Україну.

"Просто скандально те, як Росія скористалася економічними негараздами України у власних цілях, а також щоб не допустити підписання угоди про асоціацію з ЄС", - передає його слова Reuters.

Вальтер Штайнмаєр повторив запитання польського президента Броніслава Коморовського: чи не недооцінив Євросоюз розділеності України та цілеспрямованості Москви?

"Скажу відверто - у мене немає відповіді на це запитання. Але я певен, що її треба знайти перед тим, як відповідати на прохання про допомогу стабілізувати ситуацію в Україні", - заявив дипломат.

У четвер міністр поїде до Польщі обговорити українське питання.

США нагадали про мітингувальників

У Білому домі вважають, що угоди, досягнуті між лідерами України та Росії, не задовольняють учасників акцій протесту в центрі Києва.

Про це у вівторок на брифінгу заявив представник Білого дому Джей Карні.

"Ми закликаємо український уряд дослухатися до свого народу і знайти спосіб відновити рух до мирного, справедливого, демократичного та економічно успішного європейського майбутнього, якого прагнуть українські громадяни", - сказав він.

Пан Карні також заявив, що Білий дім вивчить деталі цих угод.

Росія: ми показали, "де в Україні друзі"

На думку голови комітету Ради РФ з міжнародних справ Михайла Маргелова, Москва своїми пропозиціями показала, що цінує дружбу з Києвом і готова всіляко йому допомагати.

Зараз, ще рано судити, чи вступить Україна до ЄС, каже сенатор.

"Проте зустріч двох президентів сама по собі показала, де в Україні друзі - на Заході чи на Сході", - сказав він "Інтерфаксу".

Пан Маргелов додав, що результати московської зустрічі - "це не пачка печива на Майдані", маючи на увазі історію, коли заступник держсекретаря США Вікторія Нуланд пригощала на Євромайдані прихильників опозиції і міліцію печивом.

BBC Україна

18.12.2013. Що привіз Янукович з Росії: благо чи кабалу?

Парламентарі розходяться в думках щодо того, корисними чи шкідливими для України є угоди, підписані під час московського візиту Віктора Януковича

Чи не головна тема розмов у парламентських кулуарах – оцінка наслідків підписаних напередодні у Москві українсько-російських угод.

Представники провладних сил прогнозовано підтримують українську делегацію і описують документи, з якими вона повернулася до Києва, виключно схвальними епітетами.

Натомість опозиціонери звертають увагу на "подвійне дно" чи не кожного з московських досягнень влади і прагнуть насамперед ознайомитися з підписаними угодами.

BBC Україна поспілкувалася з представниками усіх парламентських фракцій та склала враження про те, як саме та чи інша політична сила ставиться до результатів візиту Віктора Януковича до Кремля.

Суцільний позитив

У відповідь на прохання дати загальну оцінку українсько-російським угодам, що їх напередодні підписали у Москві, Андрій Пінчук з Партії регіонів спочатку навіть дивується.

"А яка може бути ще оцінка, крім позитивної? Це дасть, в першу чергу, розвиток української економіки, а вже з нормальною, розвиненою економікою ми зможемо заходити в Євросоюз", – розповідає він.

Він повторює тези, що їх нині за кожної нагоди озвучує прем'єр-міністр Микола Азаров: угода про асоціацію з ЄС у теперішніх обставинах була б згубною для української економіки.

У цій ситуації фінансова допомога та економічна кооперація з Росією на умовах, які не передбачають підвищення тарифів і замороження зарплат та пенсій, як того вимагав МВФ, є дуже доречними, каже Пінчук.

В оцінках московських угод з представником правлячої партії в цілому погоджується комуніст Петро Цибенко.

"Такого позитивного поштовху, який мають здійснити вчорашні рішення, я багато років не пам'ятаю", – каже він.

Єдине застереження депутата від КПУ: отримані від Росії гроші потрібно правильно використати.

"Я веду мову навіть не про розкрадання: якщо це станеться, це буде вселенська біда, і тоді, мабуть, Україні не піднятися вже. Я маю на увазі, щоб ці кредити, ця можливість не пішли на проїдання", – переживає він.

Обоє депутатів не бачать у підписаних напередодні угодах пастки і закликають порадіти настільки позитивним для України наслідкам московського візиту Віктора Януковича.

"Про мінуси – не говорять"

Натомість опозиціонери демонструють набагато менше ентузіазму в оцінках цих угод.

Як каже Павло Різаненко з УДАРу, досі навіть достеменно не відомо, скільки саме документів було підписано у Москві: "від тринадцяти до п'ятнадцяти – ніхто не знає".

"Ніхто цих угод не бачив, ніхто їх не знає. Думаю, нам зараз показують лише їхні плюси, а про мінуси – не говорять", – каже він.

"Підписані якісь протоколи Молотова-Ріббентропа, які розсекретять років через надцять", – оцінює таємничість та можливу згубність наслідків підписаних угод Ігор Швайка зі "Свободи".

Опозиціонери критикують фактично кожну угоду, яку зараз влада видає за своє неабияке досягнення.

Знижку на ціну на газ, яка, на думку прибічників влади, стане благом для української економіки, представники опозиції називають програшем України.

"Ціну на газ у 270 доларів за тисячу кубометрів одержать технічно відсталі підприємства, які належать групі олігархів, близьких до Віктора Януковича. Замість реконструкції підприємствам хімічної промисловості і металургії дадуть дешевий газ, а це вбиває стимули для модернізації", – каже Ігор Швайка.

А Павло Різаненко нагадує: ще влітку саме таку можливу ціну на газ називав посол Росії в Україні Михайло Зурабов як наслідок створення двостороннього українсько-російського консорціуму з управління українською газотранспортною системою.

"З цього ми робимо висновок, що частиною цих угод, про яку нам не говорять, може бути консорціум", – припускає депутат від УДАРу.

"Короткий повідок"

15 мільярдів доларів, котрими, за словами Володимира Путіна, Росія планує допомогти Україні, теж є об'єктом нищівної критики опозиціонерів.

"Банда мародерів, яка дорвалася до влади і грабує цілу країну через органи державної влади, здала найцінніше в ломбард, і взяла за це звітний комерційний кредит на 15 мільярдів доларів. Наміру використовувати цей кредит за якимись цільовими напрямками відсутнє. Здавши награване в ломбард, ніхто не думає, що треба буде йти й розраховуватись за кредит", – каже Ігор Швайка зі "Свободи".

Павло Різаненко оцінює цю частину українсько-російських домовленостей менш емоційно, але теж критично.

"Три з цих п'ятнадцяти мільярдів дається зараз. Решту грошей даватимуть теж не одночасно, а поступово. Фактично ніби як надягнути зашморг на шию і тримати. Якщо треба – придушити, якщо треба – відпустити", – пояснює він.

По суті, йдеться про те, щоб "тримати Україну на короткому повідку".

Цим претензії опозиціонерів до московських угод не обмежуються.

"Фактично, влада віддала аерокосмічну галузь. Можливо, віддані окремі підприємства літакобудування та "Турбоатом", – перелічує Ігор Швайка.

Конкретного списку активів, котрими українська влада може розплатитися за "допомогу" з Москви, ще немає, каже він.

Втім, противників влади турбують не лише можливі економічні наслідки підписаних напередодні угод.

"Мене насторожила заява двох президентів, що Україна буде погоджувати свою зовнішню політику з Росією. У перекладі на юридичну мову це значить, що одна з ознак суверенітету – незалежна зовнішня політика, була здана президентом (України – Ред.). Без зовнішньої політики Україна перетворюється на суб'єкт федерації Росії", – застерігає Павло Петренко з "Батьківщини".

"Ми б казали те саме"

У провладних фракцій на такі оцінки опозиціонерів реагують спокійно.

"Мені зрозуміло, чому опозиція сьогодні вкрай негативно оцінює ці угоди. Вони ще раз підтверджують тезу: чим гірше Україні, тим краще опозиції, і навпаки – чим краще Україні, тим гірше опозиції", – каже Петро Цибенко.

"Зрозумілою" називає риторику противників влади і Андрій Пінчук.

"Опозиції більше нема чого казати, бо наступного року вона побачить ріст економіки, підвищення рівня життя населення, а це буде ударом по їхніх президентських амбіціях", – каже він.

"Якби ми були в опозиції ми б, напевно, казали те саме", – відверто визнає член Партії регіонів.

Зате без Митного союзу

Тактика опозиції стосовно підписаних у вівторок угод, за даними ВВС Україна, наразі перебуває на стадії розробки.

Противники влади вже заявили, що наполягатимуть на ознайомленні з усім пакетом документів, підписаних у вівторок.

Однак уже зараз очевидно, що опозиціонери потребують грамотної медіастратегії відносно коментування цих угод у публічному просторі.

"По суті, нам зараз потрібно придумати, чому газ за 500 доларів від Тимошенко – це було добре, а за 270 від Януковича – це погано", – на умовах анонімності розповів ВВС Україна один з парламентарів-опозиціонерів.

Наразі опозиція заявляє, що перемогою Майдану є вже те, що у вівторок Віктор Янукович та Володимир Путін не підписали жодного документу, який би передбачав вступ України до Митного союзу.

"Непідписання угоди щодо Митного союзу – це вже перемога Майдану. Без нього на 99% у вівторок були б підписані інші угоди", – каже Павло Петренко.

Влада відчитуватиметься за підписані у Москві угоди у четвер – Україна отримає змогу почути про це з перших вуст. Опівдні 19 грудня "Перший національний" телеканал транслюватиме інтерв'ю Віктора Януковича українським журналістам, і вже сьогодні можна стверджувати, що аналіз московських угод стане однією з ключових тем цієї розмови.

BBC Україна

18.12.2013. Як Росія допоможе Україні не збанкрутувати?

Російські кошти рятують економіку України - але не без вигоди для самої Росії, вважають експерти

Рішення Росії знизити ціну на газ для України майже на третину, а також направити 15 млрд доларів з Фонду національного добробуту на купівлю її облігацій - здивувало експертів не тільки масштабом поступок. Російські аналітики задаються питанням, чому на допомогу українській владі кидаються кошти з ФНД, створеного зовсім для інших цілей.

Фонд національного добробуту, в якому зараз акумульовано 2,9 трильйони рублів, був сформований у 2008 році шляхом поділу Стабілізаційного фонду на Резервний і, власне, ФНД.

Це частина федерального бюджету, покликана забезпечувати збалансованість пенсійної системи Росії. Згідно із початковим задумом, національний добробут, зароблений на продажу вуглеводнів, можна було вкладати лише в найнадійніші цінні папери.

У спеціальній постанові уряду від 19 січня 2008 перераховуються такі цінні папери: це боргові зобов'язання Австрії, Бельгії, Великобританії, Німеччини, Данії, Ірландії, Іспанії, Канади, Люксембургу, Нідерландів, США, Фінляндії, Франції та Швеції.

України в списку немає, і не дивно. Рейтингові агентства S&P і Fitch оцінюють рейтинг країни на рівні Єгипту та Кіпру, а саме: В- з негативним прогнозом, а ще одне агентство, Moody's, у вересні знизило рейтинг до "смітєвого" рівня Саа1.

Іншими словами, цінні папери українського уряду не є надійним об'єктом інвестицій. Тим не менше, влада Росії зробила вибір саме на користь цього інвестиційного інструменту.

Прохання Києва?

Зрозуміти, що стоїть за цим вибором, важко ще й тому, що тепер російській владі доведеться покваліфіковано міняти правила інвестування коштів ФНД, закріплені у відповідній постанові уряду.

Втім, це не так складно: достатньо випустити нове розпорядження, яке, за словами міністра фінансів Антона Силуанова, вже підготовлено.

Але чому все-таки саме українські єврооблігації, а не міждержавний кредит, механізм виділення якого відпрацьований десятиліттями?

Однозначної відповіді на це питання у експертів немає. Одні припускають, що це було проханням української сторони: нібито тим самим Росія мало не відкрила для країни ринок бондів. Сталося це в такий спосіб.

"Ставки за українськими бондами [єврооблігаціями] зашкалювали і наближалися до 15-16% річних. Ризик дефолту України був високий, прибутковість цих облігацій теж була високою, і ціна на них падала, тому що ці облігації були просто нікому не потрібні", - пояснює директор українського Інституту енергетичних досліджень Дмитро Маруніч.

Як тільки Росія оголосила про бажання купити євробондів на 15 млрд доларів (вже до кінця цього року планується купити їх на 3 млрд доларів), ставки за облігаціями впали, а ціна на них пішла вгору. Це вже само по собі мало сприятливий ефект для української економіки.

Кремль має інтерес

Однак деякі аналітики ринку переконані, що, надаючи Україні гроші у вигляді покупки єврооблігацій, Кремль виконував не прохання Києва, а дотримувався власного економічного інтересу.

"Якщо Росія просто виділила б Україні міждержавний кредит, то "перепродати" цей кредит комусь було би практично нереально", - говорить головний інвестиційний стратег фінансової групи БКС Максим Шеїн.

"Між тим облігації можна продавати і перепродавати на ринку, отримуючи прибуток", - зазначає він.

Подібні аргументи навів і глава російського міністерства фінансів Антон Силуанов: за його словами, облігації - набагато більш захищений інструмент у порівнянні з міждержавним кредитом, оскільки в даному випадку мова йде про бонди, що розміщуються на ірландській біржі за англійським правом.

Востаннє Москва розглядала можливість купівлі єврооблігацій іншої країни в рамках надання фінансової допомоги в 2011 році: тоді російські чиновники обговорювали придбання боргових зобов'язань Іспанії. Однак урешті-решт угоду не уклали.

Що стосується українських євробондів, то ясності тут, незважаючи на заяви чиновників двох країн, поки явно недостатньо.

Наприклад, Володимир Путін оголосив про те, що кошти на купівлю цінних паперів підуть з ФНД. А його підлеглий Антон Силуанов у той же вечір обмовився, що мінфін буде пропонувати й інші джерела фінансування - "виходячи з варіативності і можливостей в наступному році".

BBC Україна

18.12.2013. Прориву щодо Чорноморського флоту в Москві не відбулося – експерти

Українська і російська сторона на переговорах у вівторок в Москві не просунулися у вирішенні проблем, що виникають через дислокування Чорноморського флоту Росії на території України, вважають севастопольські військові експерти. У п'ятих пунктах Протоколу шостого засідання Українсько-Російської міждержавної комісії, які стосуються російської військової присутності в Криму, мова йде лише про необхідність поживати переговори з цих питань.

Згідно з документом, оприлюдненим на інтернет-представництві президента України, сторони домовилися розглянути наступного року узгоджені пропозиції про збільшення участі Російської Федерації в розвитку соціально-економічної сфери населених пунктів, де дислокуються військові формування Чорноморського флоту Росії, прискорити роботу з інвентаризації земельних ділянок та розташованих на них об'єктів нерухомості, які використовуються Чорноморським флотом на території України і завершити підготовку до підписання низки угод, зокрема про узгодження пересувань російських військових поза місцями їх дислокації в Україні, про порядок перетину державного кордону України російськими військовими, про їхню реєстрацію в міграційних органах України.

Президенти також доручили активізувати роботу з узгодження інших проектів угод з питань функціонування Чорноморського флоту Росії в Криму і врегулювати питання оподаткування структурних підрозділів Чорноморського флоту та митного оформлення матеріально-технічних засобів, що ввозяться в його інтересах на територію України. Окремий пункт – доручення приступити до переговорів з підготовки угоди про заміну озброєнь і військової техніки Чорноморського флоту на території України.

Військовий експерт із севастопольського аналітичного центру «Номос» Дмитро Штибліков звертає увагу, що на зустрічі в Москві сторони жодного документа з питань Чорноморського флоту не підписали. «Говорити про якийсь прорив стосовно Чорноморського флоту Росії та його функціонування і перебування на території України не доводиться. Формулювання у протоколі досить обтічні, неконкретні. Основна думка – прискорити, розширити і поглибити, так би мовити», – зазначив експерт.

Дмитро Штибліков нагадує, що всі згадані в протоколі питання розглядаються на переговорах уже багато років і щоразу на подібних українсько-російських зустрічах на найвищому рівні до підсумкових документів записується доручення інтенсифікувати переговори. Як приклад, експерт наводить питання інвентаризації земель та об'єктів, що триває з 2004 року. За його словами, українська сторона вже кілька разів відправляла до Москви готові результати інвентаризації, але російське оборонне відомство щоразу їх відхиляло. Дмитро Штибліков припустив, що українському бюджетові знову доведеться заплатити за чергову інвентаризацію земель та об'єктів, орендованих Чорноморським флотом.

Чи отримають переговорні групи «президентський імпульс»?

Насправді позиція російської сторони завжди була чіткою і зрозумілою, вважає севастопольський військовий експерт, колишній офіцер штабу Чорноморського флоту Росії Сергій Усов.

В інтерв'ю Радіо Свобода він сказав, що в останні роки загальне політичне тло було не зовсім сприятливим для успішного ведення переговорів з питань флоту. Тепер, вважає Сергій Усов, отримавши імпульс, чіткий сигнал від президентів, експертні групи швидко завершать перемовини.

Те, що тепер, після зустрічі президентів у Москві, українська сторона може піти на значні поступки на переговорах щодо умов базування Чорноморського флоту Росії на території України, припускає інший севастопольський експерт, капітан 1-го рангу запасу Мирослав Мамчак.

«Враховуючи жорстку позицію Москви практично з усіх спірних питань у цій сфері, прогрес у переговорах і швидке підписання анонсованих угод можливе лише за згоди офіційного Києва поступитися національними інтересами в Криму», – зазначив Мамчак.

Водночас, він вважає, що реакція на ці наміри влади в Києві з боку українського суспільства і міжнародних партнерів України може завадити розвиткові такого сценарію.

Радіо Свобода

19.12.2013. Путін розповів, чому Росія допомогла Україні

Україна стала першим питанням "великої" прес-конференції президента Росії Росія надає Україні економічну підтримку, бо це "братній народ", якому "треба допомогти". Про це президент Володимир Путін заявив на щорічній великій прес-конференції у четвер. Захід розпочався із обговорення рішення Росії дати Україні знижку на газ і купити її облігації на 15 мільярдів доларів.

"Як так вийшло: ви три роки душили Україну цінами, і тут неочікувано їх знизили, - запитав у російського президента український журналіст із агенції УНІАН, - чи значить це, що до цього ціна була ... несправедлива і завищена"?

Путін на це відповів, що в Україні склалася складна економічна ситуація, і Росія вирішила підтримати "братній народ".

"Якщо ми справді говоримо, що це братній народ і братня країна, то повинні вчинити, як близькі родичі, і підтримати український народ", - заявив Путін. Він також додав - що це головна мотивація Росії.

"Ніхто нікого не душив"

Утім, газові контракти з високою ціною на газ, укладені урядом Тимошенко, Путін вважає економічно обґрунтованими.

"Ніхто нікого не душив, - заявив Путін. - Ми від початку говорили, зокрема і Україні: ... якщо хочемо бути незалежними, за це треба заплатити".

А зараз, за словами президента, Росія звернула увагу на складну ситуацію в українській економіці.

За його словами, знижка на газ не пов'язана ані з протестами в Києві, ані з переговорами про євроінтеграцію України.

"Ми просто бачимо, що Україні треба допомогти", - заявив президент.

Але крім того, він розповів про прагматичні міркування Росії. Україна, нагадав Путін, уже двічі переносила платежі за газ.

"Ми реально розуміємо, що є проблеми із платоспроможністю. То навіщо добивати свого основного партнера? Тому це прагматичне рішення", - заявив Путін.

Водночас він додав, що воно носить "тимчасовий характер" і висловив сподівання, що вдасться знайти "рішення довгострокового характеру, які дозволять зберегти цю ціну і працювати глибше одне із одним".

Путін нагадав, що за часів президента Кучми пропонував Україні створити консорціум з управління українською ГТС. Але ця справа загальмувала, і Росія через це врешті-решт збудувала газопровід "Північний потік".

Тож тепер "вартість самої ГТС України наближається до мінімальних позначок", попередив президент РФ.

Що ж до купівлі українських облігацій - президент наголосив, що Росія надала їх на комерційних умовах.

"Ці 15 мільйонів, про які я сказав, - це гроші, які повернуться. Ще раз хочу наголосити: 5 відсотків з купона... Тому вони захищені. Я не бачу жодного марнотратства з нашого боку", - сказав Путін.

BBC Україна

22.12.2013. Росія чекає на Україну у Митному союзі

Віктор Янукович запевняє, що про вступ до Митного союзу на переговорах у Москві не йшлося

Росія хотіла б бачити Україну учасником євразійських інтеграційних процесів. Про це заявив голова МЗС Російської Федерації Сергій Лавров в інтерв'ю агентству "Інтерфакс".

За його словами, російсько-українські домовленості від 17 грудня підтверджують взаємний настрій на конструктивну роботу.

Раніше заступник міністра закордонних справ РФ статс-секретар Григорій Карасін повідомив, що на початку наступного тижня в Москві відбудеться Вища євразійська рада, в якій зокрема візьме участь президент України Віктор Янукович.

На сайті українського президента інформації про можливий візит поки що немає.

Росія чекає Україну

"Євразійські інтеграційні структури відкриті і для інших партнерів із СНД. Зрозуміло, ми зацікавлені бачити учасником цих процесів Україну при розумінні, що це - вибір українського народу", - зазначив голова МЗС Росії Сергій Лавров.

За його словами, результати засідання Російсько-української міждержавної комісії 17 грудня в Москві "стали наочним підтвердженням взаємного налаштування на конструктивну роботу".

"Великим внеском у зміцнення регіональної та міжнародної стабільності стали інтеграційні зусилля Росії, Білорусі та Казахстану в рамках Митного союзу та Єдиного економічного простору", - додав глава МЗС РФ.

Також пан Лавров підкреслив, що з 2015 року євразійська інтеграція має перейти на новий щабель зі створенням Євразійського економічного союзу.

Мовчанка України

Українське керівництво неодноразово спростовувало чутки про те, що Віктор Янукович у ході переговорів із Володимиром Путіним домовився про вступ України до Митного союзу.

У п'ятницю голова Адміністрації президента Сергій Льовочкін запевнив, що президент Віктор Янукович не підписував жодних таємних документів у Москві.

Пан Льовочкін зачитав список з 14 документів, які були підписані на засіданні українсько-російської комісії за участі президентів двох країн 17 грудня.

Серед цих документів додатки до газового контракту між "Нафтогазом" та "Газпромом" про зниження ціни на російський газ для України з нинішніх 400 до 268,5 доларів за тисячу кубів, міжурядові галузеві угоди, меморандуми порозуміння для зняття проблем у сфері товарообігу, а також план українсько-російських заходів щодо відзначення ювілею Тараса Шевченка.

Водночас перший віце-прем'єр-міністр Сергій Арбузов заявив, Україна досі прагне зближення із Європейським Союзом.

"Нам кажуть, що двері в ЄС відкриті. Ми шукаємо ці двері в ЄС і намагаємося туди увійти", - сказав пан Арбузов.

ВВС Україна

22.12.2013. Майбутнє "Південного потоку": питань більше, ніж відповідей

Єврокомісія планує провести переговори з Москвою з приводу газогону "Південний потік". Ітиметься про те, наскільки досягнуті домовленості суперечать законодавству ЄС.

Початок реалізації проекту "Південний потік" в Анапі

Договори між "Газпромом" та сімома європейськими країнами вже були підписані, коли Єврокомісія натисла на гальма. Угоди суперечать законодавству ЄС, що забороняє компанії володіти розподільними мережами, будучи при цьому постачальником газу. Тепер єврокомісар з енергетики Гюнтер Еттингер збирається в січні до Москви, щоб знову вести переговори з Кремлем від імені шести країн-членів ЄС - Угорщини, Болгарії, Хорватії, Словенії, Австрії та Греції, - а також Сербії, яка нині є кандидатом на вступ до Євросоюзу.

Тим часом на півдні Росії, а також у Болгарії та Сербії уже прокладені перші труби "Південного потоку". Наприкінці 2015 року ними мав піти російський газ, який дном Чорного моря буде постачатися до країн ЄС. Кінцеві пункти прийому ближче до півночі Євросоюзу - Австрія та Угорщина, водночас південною гілкою газ через Грецію по дну Адріатичного моря може згодом іти на південь Італії.

"Газпром" грає не за правилами

"Газогін має працювати як автобан. Кожен може ним скористатися та платити за це за чинним тарифом", - пояснює представник енергокомісара Марлен Гольцнер. Однак в існуючих міжнародних угодах це не передбачено, "оскільки вся транзитна система використовується самим "Газпромом", критикує вона в розмові з DW.

Те, що російський газовий монополіст захопив усі важелі в свої руки, суперечить інтересам його клієнтів, каже директор Інституту енергетики у Дрезденському університеті Антоніо Хуртадо. "Якщо компанія одноосібно володіє всім логістичним ланцюгом продукту, це суперечить правилам конкуренції", - пояснює він у коментарі DW. Тобто "Газпром" не повинен самостійно призначати весь менеджмент "Південного потоку", додає експерт.

Однак цю точку зору поділяють не всі. Росія здійснює основне фінансування газогону вартістю 16 млрд євро, й відповідно хоче, щоб ці інвестиції себе окупили, вважає Єліца Путнікович, головний редактор сербського журналу Balkan Magazin. "Наприклад, якщо ви будете будинок у Берліні, чи може хтось ще розпоряджатися третьою житловою приміщення? - міркує вона. - Не бачу підстав для вимог Брюсселя, щоб "Газпром" ділився потужностями газогону з іншими постачальниками". Разом з тим Путнікович бачить у претензіях Євросоюзу до "Газпрому" й політичні мотиви. Вона вважає, що, як і у випадку з політичною кризою в Україні, для Брюсселя та Москви "Південний потік" радше є ще одним приводом помірятися силою.

Професор політології в Університеті Інсбрука (Австрія) Гергард Манг'отт, який спеціалізується на Росії, також налаштований критично. "Пояснення, що Євросоюз до недавнього часу не мав можливості ознайомитися з цими міжурядовими угодами, виглядає абсурдним", - міркує експерт. За його словами, "Південний потік" підвищує енергетичну безпеку Євросоюзу:

"Ідеться не про додаткові поставки газу чи посилення залежності від Росії, а про альтернативний газогін, більш сучасний і такий, що рідше виходитиме з ладу".

Брюссель пропонує вирішення проблеми

Як можливе рішення спору Єврокомісія пропонує "Газпрому" призначити в керуючу компанію проекту незалежний менеджмент, який міг би встановлювати тарифи та розподіляти потужності. "У цьому випадку "Газпром" залишався б власником трубопроводу, однак не мав би можливості впливати на операційну діяльність компанії", - каже представниця Єврокомісії Марлен Гольцнер.

Крім того, як і у випадку з проектом "Північний потік", Москва могла б надіслати до Брюсселя офіційне прохання вважати "Південний потік" винятком з правил ЄС. Однак політолог Гергард Манг'отт вважає, що Кремль волів би цього не робити. "Росія не бажає підкорюватися європейському законодавству, замість того РФ апелює до міжнародного права. Як тільки "Газпром" надішле заяву щодо "Південного потоку", цей проект потрапить у повну залежність від рішень Єврокомісії", - пояснює експерт.

Деякі спостерігачі вважають, що Брюссель умісно встромляє палиці у колеса "Південному потоку", який складе конкуренцію Трансадриатичному газогону (ТАР). Однак Марлен Гольцнер спростовує цю точку зору. Щоправда, при цьому вона додає, що для ЄС "Південний потік" не є пріоритетом. "Це додатковий газогін, яким російський газ ішов би до Європи в обхід України", - констатує вона й додає, що ці два проекти також відрізняються за своєю суттю, оскільки ТАР забезпечує доступ до нових родовищ у Каспійському морі.

І все ж ТАР транспортуватиме до Європи 10 млрд кубометрів газу на рік - приблизно у шість разів менше, ніж "Південний потік". Позиції прихильників та противників позиції ЄС у спорі навколо російського газогону збігаються в одному: збільшення поставок в Європу позитивно відіб'ється на енергетичній безпеці та конкуренції в регіоні.

У цій історії поки що програла лише Україна, територією якої нині транспортується понад половину російського газу. Газогін вирішили будувати для зниження ризиків при транзиті російського газу після газового скандалу, що вибухнув у 2009 році з Україною. Хоча на тлі останніх домовленостей Москви і Києва про надання Україні фінансової допомоги доля "Південного потоку" викликає нові питання.

DW.DE

КРАЇНИ ЄВРОПИ

НІМЕЧЧИНА

22.12.2013. Чого чекати Україні від нового уряду ФРН

У відносинах з Києвом Берлін залишатиметься послідовним, вважають опитані DW політики й експерти. Вони і далі бачать канцлерку Меркель головним диригентом німецького зовнішньополітичного відомства.

Хто гратиме першу скрипку в зовнішній політиці: Меркель чи Штайнмаєр?

Депутат від Партії регіонів Олексій Плотніков в інтерв'ю DW наголосив, що не очікує жодних суттєвих змін у політиці нового коаліційного уряду Німеччини щодо України. "Головне, що пані Меркель залишилася при владі, а разом із нею залишилися загальні контури зовнішньої політики Берліна", - сказав депутат.

На його думку, новий міністр закордонних справ, соціал-демократ Франк-Вальтер Штайнмаєр, який чотири роки тому виступав прихильником концепції "модернізаційного партнерства" з Росією, не змінить ставлення офіційного Берліна до України. "Стосунки Німеччини з Україною будуть прагматичними і конструктивними. Я не очікую чогось надзвичайного", - зазначив Плотніков.

На відміну від свого попередника Гідо Вестервелле, Франк-Вальтер Штайнмаєр поки не має наміру відвідувати Майдан

Опозиція сподівається на підтримку

Перший заступник голови фракції "Батьківщина" у Верховній Раді Сергій Соболєв у розмові з DW також зауважив, що не очікує жодних змін у позиції нового німецького уряду в питанні припинення політичних репресій в Україні та звільнення Юлії Тимошенко. Взагалі він вважає, що українсько-німецькі відносини більше залежатимуть не від Берліна, а від Києва. "На жаль, нині український президент і уряд повернулися спиною до ЄС і до Німеччини. Я сподіваюся, що вже за рік і три місяці партнером Німеччини виступатиме не Янукович, а представник демократичних сил", - зазначив Соболєв.

Він вважає логічною відмову нового міністра закордонних справ Німеччини Штайнмаєра від пропозиції Віталія Кличка стати посередником між опозицією та владою в Україні. "Влада загнала себе в глухий кут, і в неї немає доброї волі до пошуку виходу з цього глухого кута.

Свідченням цього є також рішення Соцінтерну, до якого входить партія Штайнмаєра, призупинити стосунки з Партією регіонів до вирішення таких ключових питань, як звільнення Тимошенко, Євромайдану та курсу України на євроінтеграцію", - нагадав депутат.

Берлін реагуватиме на події в Україні

Тим часом київський політолог Віктор Небоженко переконаний, що німецькі соціал-демократи знову можуть активно впливати на зовнішню політику Німеччини. Але тільки за умови, що події розгортатимуться повільно. "Якщо розвиток буде стрімким, Меркель матиме більшу вагу в ухваленні зовнішньополітичних рішень, ніж міністр закордонних справ", - сказав Небоженко. Експерт не схильний думати, що Україна отримає від Берліна якісь серйозні преференції. Водночас він додав, що не вірить у версію про змову Меркель і Путіна щодо розподілу впливів на Україну.

Проти теорій змов і керівник Центру політичного аналізу "Пента" Володимир Фесенко. Він вважає, що "головну скрипку в німецькому коаліційному уряді й далі гратиме Ангела Меркель", і в стосунках з Україною Берлін буде послідовним. "Нинішній раунд у боротьбі за Україну Німеччина, ЄС і взагалі увесь Захід програли Росії. Янукович встояв. І тепер політика як Берліна, так і цілого Заходу щодо України залежатиме від розвитку подій усередині держави та від результатів президентських виборів 2015 року", - переконаний Фесенко.

DW.DE